

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ
ПРЕЗИДЕНТИНИНГ
ФАРМОНИ

УКАЗ
ПРЕЗИДЕНТА
РЕСПУБЛИКИ УЗБЕКИСТАН

2019 йил “ 9 ” январь _____ № ПФ-5618 “ _____ ” _____ 20 _____ г.

**Жамиятда ҳуқуқий онг ва ҳуқуқий маданиятни
юксалтириш тизимини тубдан такомиллаштириш тўғрисида**

Жамиятда ҳуқуқий онг ва ҳуқуқий маданиятни юксалтириб бориш қонун устуворлигини таъминлаш ва қонунийликни мустаҳкамлашнинг энг муҳим шартларидан бири ҳисобланади.

Сўнгги йилларда миллий ҳуқуқ тизимини тубдан ислоҳ қилиш, жамиятда ҳуқуқий маданиятни шакллантириш ҳамда малакали юридик кадрларни тайёрлаш борасида сезиларли ишлар амалга оширилди.

Шу билан бирга, инсон ҳуқуқ ва эркинликларига ҳурмат муносабатини шакллантиришга, аҳолининг ҳуқуқий онги ва ҳуқуқий маданиятини юксалтиришга, жамиятда фуқароларнинг ҳуқуқий саводхонлиги даражасини оширишга тўсқинлик қилувчи бир қатор муаммо ва камчиликлар сақланиб қолинмоқда.

Хусусан, ҳуқуқий маданиятни юксалтиришда, энг аввало, ҳуқуқий таълим ва тарбия борасидаги ишлар тизимли ва узвий олиб борилмаяпти. Узоқ йиллар давомида бу масала ҳуқуқни муҳофаза қилувчи органлар ва айрим давлат органларининг иши сифатида қараб келиниб, бунда оила, маҳалла ва фуқаролик жамияти бошқа институтларининг иштироки етарлича таъминланмаган.

Ёшларнинг ҳуқуқий тарбиясига салбий таъсир кўрсатувчи омилларга нисбатан ҳуқуқий иммунитетни шакллантириш, ҳар бир шахсда қонунларга ва одоб-ахлоқ қоидаларига ҳурмат, миллий қадриятларга садоқат, ҳуқуқбузарликларга нисбатан муросасизлик ҳиссини уйғотиш ишига комплекс тарзда ёндашилмади.

Аҳолининг ҳуқуқий билимларини оширишга доир вазифаларнинг умумий тусда белгиланганлиги ҳамда уларни амалга оширишнинг аниқ таъсирчан механизми мавжуд эмаслиги жамиятда ҳуқуқий маданиятни юксалтириш борасидаги ишларнинг самарасиз олиб борилаётганлигини кўрсатади.

Ҳуқуқий онг ва ҳуқуқий маданиятни юксалтиришда **шахсий манфаатлар ҳамда жамият манфаатлари ўртасидаги мувозанатни сақлаш ғояларини** аҳоли онгига сингдириш ишларининг етарли олиб борилмаслиги ҳам қонун устуворлигини таъминлашга ўзининг жиддий салбий таъсирини кўрсатмоқда.

Аҳолининг ҳуқуқий билимлари етарли эмаслиги, шунингдек, давлат органларининг қонунга хилоф қарорлари устидан судга шикоят қилиш имкониятидан деярли фойдаланмаслиги мансабдор шахслар томонидан фуқароларнинг ҳуқуқлари ва қонуний манфаатлари камситилиши ҳолатларининг вужудга келишига сабаб бўлмоқда.

Бундан ташқари, ҳозирги глобаллашув, илмий-техник тараққиёт даврида аҳолининг ҳуқуқий онги ва ҳуқуқий маданиятини юксалтиришнинг инновацион усулларида, тарғиботнинг илғор ва таъсирчан воситаларидан, хорижий давлатларнинг бу борадаги ижобий тажрибаларидан етарли даражада фойдаланилмаяпти.

Аҳолининг ҳуқуқий онги ва ҳуқуқий маданиятини юксалтиришга доир ишлар самарадорлигини янада такомиллаштириш, фуқароларнинг ижтимоий-сиёсий ўзгаришлар билан уйғун равишда ҳуқуқий билимларини ошириб боришнинг замонавий усуллари жорий этиш, шунингдек, аҳолини, айниқса ёшларни зарарли ахборотлардан ҳимоя қилиш бўйича мустаҳкам ҳуқуқий иммунитетни шакллантириш мақсадида:

1. Қуйидагилар жамиятда ҳуқуқий онг ва ҳуқуқий маданиятни юксалтиришнинг асосий вазифалари этиб белгилансин:

аҳолига мамлакатимизда амалга оширилаётган ижтимоий-иқтисодий ислохотлар, қабул қилинаётган қонун ҳужжатлари ва давлат дастурларининг мазмуни ва моҳиятини изчил етказиш тизимини шакллантириш, фуқаролар онгида **“Жамиятда қонунларга ҳурмат руҳини қарор топтириш – демократик ҳуқуқий давлат қуришнинг гаровидир!”** деган ҳаётий ғояни мустаҳкамлаш;

жамиятда ҳуқуқий онг ва ҳуқуқий маданиятни юксалтиришда, энг аввало, таълим-тарбиянинг тизимли ва узвий равишда олиб борилишига алоҳида эътибор қаратиш, мактабгача таълим тизимидан бошлаб, аҳолининг барча қатламларига ҳуқуқий онг ва ҳуқуқий маданиятни чуқур сингдириш, **шахсий манфаатлар ҳамда жамият манфаатлари ўртасидаги мувозанатни сақлаш ғояларини** кенг тарғиб қилиш;

ёш авлод онгига ҳуқуқ ва бурч, ҳалоллик ва поклик тушунчаларини ҳамда одоб-ахлоқ нормаларини чуқур сингдириб бориш, Конституциянинг муҳим жиҳатларини уларга болалигидан бошлаб ўргатиш;

аҳоли ўртасида ҳуқуқий маданиятни шакллантириш бўйича ҳуқуқий-маърифий тадбирларни халқимиз тарихи, дини, миллий қадриятларини ўргатиш билан уйғун ҳолда ташкил қилиш, шунингдек, ҳар бир фуқарода давлат рамзлари билан фахрланиш туйғуларини шакллантириш орқали мамлакатга дахлдорлик, ватанпарварлик ҳиссини кучайтириш;

давлат хизматчиларининг ҳуқуқий онги ва ҳуқуқий маданиятини юксалтириб бориш, уларда коррупция ва бошқа ҳуқуқбузарликларга нисбатан муросасизлик муносабатини шакллантириш;

давлат ҳокимияти ва бошқаруви органлари, шу жумладан, ҳуқуқни муҳофаза қилувчи органлар ҳамда фуқаролик жамияти институтларининг манзилли ҳуқуқий тарғиботни амалга ошириш борасидаги ўзаро ҳамкорлигини мустаҳкамлаш;

жамиятда ҳуқуқий онг ва ҳуқуқий маданиятни оширишга доир тадбирларни ташкил этишда ижтимоий шериклик принципларидан кенг ва унумли фойдаланишни тизимли асосда йўлга қўйиш;

оммавий ахборот воситаларининг ҳуқуқий ахборот билан таъминлашдаги ролини ошириш, ҳуқуқий тарғиботнинг инновацион усулларидан кенг фойдаланиш, шу жумладан, веб-технологияларни қўллашни кенгайтириш;

юридик таълимни такомиллаштириш, шунингдек, юридик кадрларни тайёрлаш, қайта тайёрлаш ва уларнинг малакасини ошириш тизимини ривожлантириш;

жамиятда ҳуқуқий онг ва ҳуқуқий маданиятни юксалтиришнинг илмий асосларини чуқур тадқиқ этиш.

2. **“Юксак ҳуқуқий маданият – мамлакат тараққиёти кафолати”** деган концептуал ғоя асосида аҳолининг барча қатламлари ҳуқуқий саводхонликка эришишлари, юксак даражадаги ҳуқуқий онгга эга бўлишлари ҳамда ҳуқуқий билимларини кундалик ҳаётда қўллай олишлари учун тизимли ва кенг камровли ҳуқуқий тарғибот тадбирларини ташкил қилиш давлат органлари ва ташкилотларнинг устувор вазифаларидан бири этиб белгилансин.

3. Белгилаб қўйилсинки, жамиятда ҳуқуқий онг ва ҳуқуқий маданиятни юксалтириш **“шахс – оила – маҳалла – таълим муассасаси – ташкилот – жамият”** принципи бўйича тизимли ва узвий ташкил этилади.

4. Қуйидагилар:

Жамиятда ҳуқуқий маданиятни юксалтириш концепцияси (кейинги ўринларда – Концепция) 1-иловага мувофиқ;

Жамиятда ҳуқуқий маданиятни юксалтириш концепциясини 2019 йилда самарали амалга ошириш бўйича “Йўл харитаси” (кейинги ўринларда – “Йўл харитаси”) 2-иловага мувофиқ тасдиқлансин.

Белгилаб қўйилсинки, вазирлик ва идоралар раҳбарлари Концепцияда назарда тутилган тадбирларнинг ўз вақтида, тўлиқ ва сифатли амалга оширилиши учун шахсан жавобгар бўлади.

5. Ўзбекистон Республикаси Адлия вазирлиги жамиятда ҳуқуқий онг ва ҳуқуқий маданиятни юксалтириш соҳасида мувофиқлаштирувчи давлат органи этиб белгилансин.

Ўзбекистон Республикаси Адлия вазирлигига қуйидаги қўшимча вазифалар юклатилсин:

ижрочилар ва аҳолини қонунчиликнинг мазмун-моҳияти ва аҳамияти тўғрисида хабардор қилишнинг сифатини тубдан ошириш, ушбу фаолиятни ташкил қилишда принципиал янги ёндашувларни ишлаб чиқиш бўйича комплекс чора-тадбирларни амалга ошириш;

давлат органлари ва ташкилотларнинг ҳуқуқий ахборотдан кенг кўламда фойдаланишини таъминлаш, уларнинг ушбу соҳада фуқаролик жамияти институтлари ва оммавий ахборот воситалари билан самарали ҳамкорлик қилиш бўйича фаолиятини мувофиқлаштириш;

давлат органлари ва ташкилотлар томонидан ҳуқуқий тарғибот ва маърифат бўйича олиб борилган ишларни ўрганиш, шунингдек, уларнинг ушбу йўналишдаги фаолиятини такомиллаштириш бўйича тавсиялар тайёрлаш;

аҳолининг турли катламлари, шу жумладан тадбиркорлар ва ёшларнинг ахборотга бўлган эҳтиёжларини ҳисобга олган ҳолда ҳуқуқий тарғиботни амалга оширишнинг замонавий механизмларини жорий этиш бўйича таклифлар ишлаб чиқиш;

ижрочилар ва аҳолини қонунчиликнинг моҳияти ва аҳамияти тўғрисида хабардор қилишнинг сифатини тубдан яхшилаш мақсадида кенг жамоатчилик фикрини ўрганиш, таҳлил қилиш, ушбу соҳада ишларни янада такомиллаштириш борасида таклифлар ишлаб чиқиш.

6. Ўзбекистон Республикаси Адлия вазирлигининг:

Ўзбекистон Республикасининг қонун ҳужжатлари маълумотлари миллий базаси ҳамда қўшимча ҳуқуқий маълумотлар (юримдик луғат, ҳуқуқий адабиётлар электрон майдончаси, қонун ҳужжатлари лойиҳалари муҳокамаси бўйича онлайн форум ва бошқалар) етказиш тизимини ўз ичига оладиган Ўзбекистон Республикасининг миллий ҳуқуқий интернет порталини яратиш;

аҳолига бепул маслаҳат бериш порталини ўз ичига олган Advice.uz ҳуқуқий ахборот тизимини яратиш;

умумтаълим мактаблари ва академик лицейларда ҳуқуқий билимларга доир ўқув машғулоти кўламини янада кенгайтириш;

аҳолининг кундалик ҳаётида кўп учрайдиган ҳуқуқий масалалар юзасидан савол-жавоб тарзидаги қўлланмаларни тайёрлаш ва хонадонларга бепул тарқатиш;

аҳолининг ҳуқуқий онги ва ҳуқуқий маданиятини юксалтиришга муносиб ҳисса қўшган давлат органлари ва ташкилотлар ходимларига аҳолининг ҳуқуқий саводхонлигини оширишда кўрсатган хизматлари учун топшириладиган “Ҳуқуқий тарғибот ишлари аълочиси” кўкрак нишонини таъсис этиш тўғрисидаги таклифлари маъқуллансин.

7. Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамаси икки ой муддатда “Ҳуқуқий тарғибот ишлари аълочиси” кўкрак нишони тўғрисидаги низомни тасдиқлаш ҳақида Ҳуқумат қарорини қабул қилсин.

8. Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси палаталарига давлат органлари ва ташкилотларининг ҳуқуқий тарғиботни амалга ошириш, аҳолига қабул қилинаётган қонун ҳужжатларининг мазмун-моҳияти ва аҳамиятини етказиш, шунингдек, аҳолининг ҳуқуқий саводхонлигини ошириш бўйича олиб бораётган фаолияти устидан таъсирчан парламент назоратини йўлга қўйиш тавсия этилсин.

9. Ўзбекистон Республикаси Мактабгача таълим вазирлиги Адлия вазирлиги билан биргаликда икки ой муддатда мактабгача таълим муассасаларида “Бола ҳуқуқлари ва мажбуриятлари” мавзусидаги машғулотларни малакали мутахассисларни жалб қилган ҳолда кўргазмали тарзда тизимли жорий этиш бўйича таклифлар ишлаб чиқсин ва белгиланган тартибда Вазирлар Маҳкамасига киритсин.

10. Ўзбекистон Республикаси Халқ таълими вазирлиги ҳамда Олий ва ўрта махсус таълим вазирлиги Адлия вазирлиги билан биргаликда:

2019/2020 ўқув йилидан бошлаб таълим муассасаларида ўқувчи ва талабаларнинг ҳуқуқий билимлари узлуксиз ва тизимли ошириб борилишини таъминлаш механизмини жорий этсин, шунингдек, ўқувчи ва талабаларнинг ҳуқуқий саводхонлигини оширишга қаратилган ўқув дастурларини тубдан қайта кўриб чиқилишини таъминласин;

2019 йил 1 мартга қадар ёшларда ҳуқуқий онг ва ҳуқуқий маданиятни юксалтириш, айниқса, уларнинг онгида коррупциянинг жамият ва мамлакат равнақи учун ўта салбий иллат эканлигини тарғиб қилишга қаратилган ўқув материаллари тайёрланишини ташкил қилсин;

ёш авлоднинг ҳуқуқий онги ва ҳуқуқий маданиятини юксалтириш бўйича таълим муассасаларининг ҳуқуқни муҳофаза қилувчи органлар билан ҳамкорлик қилишининг самарали механизмларини кенгайтириш чораларини кўрсин.

11. Ўзбекистон Республикаси Олий ва ўрта махсус таълим вазирлиги, Халқ таълими вазирлиги Бош прокуратура, Ички ишлар вазирлиги, Адлия вазирлиги ҳамда бошқа манфаатдор вазирлик ва идоралар билан биргаликда икки ой муддатда таълим муассасаларида турли ҳуқуқбузарликлар, қоидабузарликлар, гиёҳвандлик ва бошқа салбий ҳодисаларнинг олдини олиш бўйича махсус дастурлар ишлаб чиқилишини ва уларнинг амалга оширилишини таъминласин.

12. Ўзбекистон Республикаси Адлия вазирлиги манфаатдор вазирлик ва идоралар билан биргаликда:

2019 йил 1 июлга қадар Advice.uz ҳуқуқий ахборот тизимининг ишлаб чиқилишини ва ишга туширилишини таъминласин;

2020 йил 1 январга қадар Ўзбекистон Республикасининг миллий ҳуқуқий интернет портали яратилишини тўлиқ яқунласин;

уч ой муддатда аҳолининг ижтимоий ҳимояга муҳтож қатламига бепул ихтиёрий юридик ёрдам кўрсатиш (pro bono) тизимини ривожлантиришни назарда тутувчи тегишли норматив-ҳуқуқий ҳужжат лойиҳасини ишлаб чиқсин ва белгиланган тартибда Вазирлар Маҳкамасига киритсин;

доимий равишда энг долзарб, аҳолини кизиқтирадиган масалаларни белгилаб, аниқ дастурлар асосида улар бўйича манзилли ва предметли ҳуқуқий тарғиботни амалга оширсин, ҳуқуқий тарғиботни амалга оширишнинг замонавий механизмларини жорий этиш борасида аҳоли турли катламларининг фикрларини ўрганиб, таҳлил қилиб борсин;

икки ой муддатда ёшидан келиб чиқиб ҳуқуқий онг ва ҳуқуқий маданият даражаси бўйича аҳолининг ҳуқуқий саводхонлиги даражасига қўйиладиган минимал талабларни ишлаб чиқсин ва тасдиқласин;

бир ой муддатда маҳаллаларда фуқароларнинг ҳуқуқий билимини ошириш мақсадида тизимли равишда амалга ошириладиган “Ҳуқуқий ахборот куни” лойиҳасини жорий этсин;

бир ой муддатда давлат органлари ва ташкилотларда ходимларнинг ҳуқуқий билимларини оширишга қаратилган бепул ҳуқуқий маслаҳат курсларини ташкил этиш дастурларини ишлаб чиқсин;

жамиятда ҳуқуқий маданиятни юксалтириш ҳолати ҳамда бу соҳадаги давлат сиёсатини амалга ошириш самарадорлигини ўрганиш учун тадқиқотлар ва сўровлар ўтказиб борсин;

зарур ҳолларда, фуқаролик жамияти институтлари, илмий доиралар, хорижий экспертларни Концепция ва “Йўл харитаси”ни самарали амалга оширишда иштирок этишга, шунингдек, жамиятда ҳуқуқий онг ва ҳуқуқий маданиятни юксалтириш билан боғлиқ долзарб масалаларни муҳокама қилишга ва натижаси бўйича зарур чора-тадбирларни белгилашга кенг жалб қилсин;

Концепция ва “Йўл харитаси”нинг амалга оширилиши доирасида ишлаб чиқиладиган норматив-ҳуқуқий ҳужжатлар лойиҳаларининг ўз вақтида ҳамда сифатли тайёрланиши, келишилиши ва киритилиши устидан мониторинг олиб борилишини таъминласин;

Концепция ва “Йўл харитаси”ни амалга ошириш жараёнининг самарали мувофиқлаштирилиши ва мониторинги, шунингдек, уларнинг ижроси тўғрисида Вазирлар Маҳкамасига доимий равишда ахборот бериб борсин;

икки ой муддатда Жамиятда ҳуқуқий маданиятни юксалтириш бўйича тадбирларни мониторинг қилиш ва баҳолашнинг кўрсаткичларини тасдиқлаш тўғрисидаги Ҳукумат қарори лойиҳасини ишлаб чиқсин ва белгиланган тартибда Вазирлар Маҳкамасига киритсин.

13. Ўзбекистон миллий телерадиокомпанияси ва Адлия вазирлиги бир ой муддатда ҳуқуқий мавзуларни тизимли ва таҳлилий ёритиб бориш ҳамда аҳолини қонунга ҳурмат руҳида тарбиялашга доир телекўрсатувлар кўламини кенгайтириш чораларини кўрсин.

14. Ўзбекистон Республикаси Инновацион ривожланиш вазирлиги давлат илмий-техник дастурлари доирасида амалий илмий-техник лойиҳалар ва инновацион ишланмалар танловида жамиятда ҳуқуқий онг ва ҳуқуқий маданиятни юксалтиришнинг ташкилий-ҳуқуқий, педагогик-психологик жиҳатларини илмий-амалий тадқиқ этишга оид мавзуларни мунтазам эълон қилиб борсин.

15. Белгилансинки, давлат бошқаруви органлари жамиятда ҳуқуқий онг ва ҳуқуқий маданиятни тарғиб қилиш билан боғлиқ лойиҳаларни амалга ошириш учун белгиланган тартибда нодавлат нотижорат ташкилотларига бюджетдан ташқари маблағлар ҳисобидан давлат ижтимоий буюртмасини бериши мумкин.

16. Давлат ва хўжалик бошқаруви органлари, маҳаллий давлат ҳокимияти органлари мазкур Фармондан келиб чиқадиган ҳуқуқий-маърифий тадбирларни амалга оширишга қаратилган маблағларни ўзларининг харажатлар сметасида назарда тутиб борсин.

17. Ўзбекистон Матбуот ва ахборот агентлиги, Ўзбекистон Миллий ахборот агентлиги, Ўзбекистон миллий телерадиокомпанияси:

оммавий ахборот воситаларининг жамоатчилик назоратини таъминлаш борасидаги ролини ошириш, бу борада уларнинг давлат органлари, нодавлат нотижорат ташкилотлари ва фуқаролик жамиятининг бошқа институтлари билан алоқасини кучайтириш юзасидан аниқ чора-тадбирлар амалга оширилишини таъминласин;

Адлия вазирлиги, бошқа манфаатдор вазирлик ва идоралар билан биргаликда мазкур Фармоннинг мазмуни ва моҳиятини ҳамда унинг амалга оширилиши бўйича кенг тушунтириш ишларини оммавий ахборот воситалари ва Интернет тармоғи орқали ёритилишини таъминласин.

18. Ўзбекистон Республикаси Адлия вазирлиги манфаатдор вазирлик ва идоралар билан биргаликда икки ой муддатда қонун ҳужжатларига ушбу Фармондан келиб чиқадиган ўзгартиш ва қўшимчалар тўғрисида Вазирлар Маҳкамасига таклифлар киритсин.

19. Мазкур Фармоннинг ижросини назорат қилиш Ўзбекистон Республикасининг Бош вазири А.Н. Арипов, Ўзбекистон Республикаси Бош прокурори О.Б. Муродов ва Ўзбекистон Республикаси Президенти маслаҳатчисининг биринчи ўринбосари Б.М. Мавлонов зиммасига юклансин.

**Ўзбекистон Республикаси
Президенти**

Ш.Мирзиёев

Тошкент шаҳри

Жамиятда ҳуқуқий маданиятни юксалтириш КОНЦЕПЦИЯСИ

I. Умумий қоидалар

Жамиятда ҳуқуқий онг ва ҳуқуқий маданиятни юксалтириб бориш қонун устуворлигини таъминлаш ва қонунийликни мустаҳкамлашнинг энг муҳим шартларидан бири ҳисобланади.

Сўнги йилларда миллий ҳуқуқ тизимини тубдан ислоҳ қилиш, жамиятда ҳуқуқий маданиятни шакллантириш ҳамда малакали юридик кадрларни тайёрлаш борасида сезиларли ишлар амалга оширилди.

Шу билан бирга, инсон ҳуқуқ ва эркинликларига ҳурмат муносабатини шакллантиришга, аҳолининг ҳуқуқий онги ва ҳуқуқий маданиятини юксалтиришга, жамиятда фуқароларнинг ҳуқуқий саводхонлиги даражасини оширишга тўсқинлик қилувчи бир қатор муаммо ва камчиликлар сақланиб қолинмоқда. Хусусан:

биринчидан, жамиятда ҳуқуқий онг ва ҳуқуқий маданиятни юксалтириш ишлари тизимли ва узвий ташкил этилмаяпти. Жамиятда, оилада, маҳаллада, таълим муассасаларида ва ташкилотларда ҳуқуқий ахборотларни етказишнинг таъсирчан механизми мавжуд эмас. Шахсий манфаатлар ҳамда жамият манфаатлари ўртасидаги мувозанатни таъминлаш ғоялари аҳоли, айниқса, давлат хизматчилари онгига етарли даражада сингдирилмаяпти;

иккинчидан, узлуксиз таълим тизимида таълим жараёнлари ҳуқуқий тарбия билан уйғун олиб борилмаяпти, аҳоли, айниқса, ёшларнинг ҳуқуқий маданиятини шакллантиришда ўзбек халқининг тарихи, дини, урф-одатлари, миллий кадриятларига таянилмаяпти;

учинчидан, ҳуқуқий маданиятни юксалтиришга доир тадбирларни ташкил этишда нодавлат нотижорат ташкилотлари ва фуқаролик жамиятининг бошқа институтлари билан самарали ҳамкорлик тизими яратилмаган, ижтимоий шериклик принципи асосида ишлар ташкил этилмаган;

тўртинчидан, ёшларнинг ҳуқуқий тарбиясига салбий таъсир кўрсатувчи омилларга нисбатан ҳуқуқий иммунитетни шакллантиришнинг аниқ мақсадли чора-тадбирлари белгиланмаган;

бешинчидан, жамиятда манзилли ҳуқуқий тарғибот тадбирларини ташкил этишда ва амалга оширишда давлат органлари ва бошқа соҳавий хизматларнинг фаол иштироки таъминланмаяпти, бу борада юқори натижадорлик ва самарадорлик кўзга ташланмаяпти;

олтинчидан, ҳуқуқий тадбирлар ҳамон анъанавий усулларда, оддий учрашувларни ўтказиш йўли билан амалга оширилмоқда, бу борада тарғиботнинг инновацион усулларида, шу жумладан, веб-технологиялардан фойдаланилмаяпти, ҳуқуқий йўналишдаги веб-сайтлар етарли эмас;

еттинчидан, ҳуқуқий саводхонликни оширишга қаратилган лойиҳаларни рағбатлантиришнинг ҳуқуқий механизмлари мавжуд эмас, бу борада тадбирлар номигагина ташкил этилмоқда, ҳуқуқий билимларни юксалтириш бўйича ҳуқуқий адабиётларни чоп этиш ва тарқатиш, илмий изланишларни олиб бориш ишлари самарасиз амалга оширилмоқда.

Жамиятда ҳуқуқий маданиятни юксалтиришдаги мавжуд муаммо ва камчиликлар **“Юксак ҳуқуқий маданият – мамлакат таракқиёти кафолати”** деган ғоя остида Жамиятда ҳуқуқий маданиятни юксалтириш концепциясини (кейинги ўринларда – Концепция) қабул қилиш ва амалга оширишни тақозо этмоқда.

II. Концепциянинг асосий мақсади ва вазифалари

1. Аҳолининг барча қатламлари ҳуқуқий саводхонликка эришиши, мустаҳкам иродали, ўз ҳуқуқларини биладиган ва қонунларни ҳурмат қиладиган, ҳуқуқий билимларини кундалик ҳаётда қўллай оладиган, фаол фуқаролик позициясига эга бўлган ва ҳуқуқбузарликка нисбатан муросасиз муносабатда бўладиган фуқароларни тарбиялашнинг кенг камровли мунтазам тизимини яратиш Концепциянинг асосий мақсадидир.

2. Қуйидагилар жамиятда ҳуқуқий онг ва ҳуқуқий маданиятни юксалтиришнинг асосий вазифалари ҳисобланади:

аҳолига мамлакатимизда амалга оширилаётган ижтимоий-иқтисодий ислохотлар, қабул қилинаётган қонун ҳужжатлари ва давлат дастурларининг мазмун ва моҳиятини изчил етказиш тизимини шакллантириш, фуқаролар онгида **“Жамиятда қонунга ҳурмат руҳини қарор топтириш – демократик ҳуқуқий давлат қуришнинг гаровидир!”** деган ҳаётий ғояни мустаҳкамлаш;

жамиятда ҳуқуқий онг ва ҳуқуқий маданиятни юксалтиришда, энг аввало, таълим-тарбиянинг тизимли ва узвий равишда олиб борилишига алоҳида эътибор қаратиш, мактабгача таълим тизимидан бошлаб, аҳолининг барча қатламларига ҳуқуқий онг ва ҳуқуқий маданиятни сингдириш, **шахсий манфаатлар ҳамда жамият манфаатлари ўртасидаги мувозанатни сақлаш ғояларини тарғиб қилиш;**

ёш авлод онгига ҳуқуқ ва бурч, ҳалоллик ва поклик тушунчаларини ҳамда одоб-ахлоқ нормаларини чуқур сингдириб бориш, Конституциянинг муҳим жиҳатларини уларга болалигидан бошлаб ўргатиш;

аҳоли ўртасида ҳуқуқий маданиятни шакллантириш бўйича ҳуқуқий-маърифий тадбирларни халқимиз тарихи, дини, миллий қадриятларини ўргатиш билан уйғун ҳолда ташкил қилиш, шунингдек, ҳар бир фуқарода давлат рамзлари билан фахрланиш туйғуларини шакллантириш орқали мамлакатга дахлдорлик, ватанпарварлик ҳиссини кучайтириш;

давлат хизматчиларининг ҳуқуқий онги ва ҳуқуқий маданиятини юксалтириб бориш, уларда коррупция ва бошқа ҳуқуқбузарликларга нисбатан муросасизлик муносабатини шакллантириш;

давлат ҳокимияти ва бошқаруви органлари, шу жумладан, ҳуқуқни муҳофаза қилувчи органлар ҳамда фуқаролик жамияти институтларининг манзилли ҳуқуқий тарғиботни амалга ошириш борасидаги ҳамкорлигини мустаҳкамлаш;

жамиятда ҳуқуқий онг ва ҳуқуқий маданиятни оширишга доир тадбирларни ташкил этишда ижтимоий шериклик принципларидан кенг ва унумли фойдаланишни тизимли асосда йўлга қўйиш;

оммавий ахборот воситаларининг ҳуқуқий ахборот билан таъминлашдаги ролини ошириш, ҳуқуқий тарғиботнинг инновацион усулларидан кенг фойдаланиш, шу жумладан, веб-технологияларни қўллашни кенгайтириш;

юримдик таълимни такомиллаштириш, шунингдек, юримдик кадрларни тайёрлаш, қайта тайёрлаш ва уларнинг малакасини ошириш тизимини ривожлантириш;

жамиятда ҳуқуқий онг ва ҳуқуқий маданиятни юксалтиришнинг илмий асосларини чуқур тадқиқ этиш.

III. Концепциянинг асосий йўналишлари

1-боб. Шахс, давлат ва жамиятнинг ўзаро муносабатларида аҳолининг ҳуқуқий маданиятини юксалтириш

1. Оилада ҳуқуқий тарбияни шакллантириш ва ҳуқуқий маданиятни юксалтириш

1. Болалар учун махсус ҳуқуқий портал яратиш. Унда: Конституцияни ўргатишга доир илк тушунчалар; кундалик ҳаётда қўллашга мўлжалланган бошланғич ҳуқуқий билимлар; ҳуқуқни тарғиб қилувчи турли хил ўйинлар, машғулотлар ва дастурлар бўйича услубий қўлланмалар ва бошқа зарур маълумотларни бериш.

2. Оилада болаларга ҳуқуқий тарбия ва одоб-ахлоқнинг бошланғич қоидаларини ўргатиш бўйича ота-оналар учун услубий тавсиялар ишлаб чиқиш ва тарқатиш.

3. Оила даврасида ҳуқуқий саводхонликни оширишга мўлжалланган, ҳар бир элементар ҳуқуқий билимларни ўргатишга қаратилган ва кундалик ҳаётдаги муҳим масалалар юзасидан ҳуқуқий қўлланма тайёрлаш ва бепул тарқатиш.

4. Болалар учун ҳуқуқий мавзуларда ва одоб-ахлоқнинг оддий ва кундалик қоидаларини билишни, ватанпарварлик, қонунларни ҳурмат қилиш, ўзбек халқининг тарихи ва миллий кадриятларини ўргатишни тарғиб қилувчи турли мультипликацион фильмларни яратиш.

5. Болалар учун ҳуқуқий ахборотни етказишга ҳамда кундалик турмушда қўлланиладиган нормалар ва одоб-ахлоқ қоидаларини ўргатишга қаратилган аудиоэртактлар, кинофильмлар ва киножурналлар ишлаб чиқиш.

6. Оилавий нотинчлик ҳамда болалар назоратсизлиги ва қаровсизлигининг олдини олиш, болалар орасидаги ҳуқуқбузарлик ва жиноятларнинг салбий оқибатлари тўғрисида телекўрсатувлар, ток-шоулар тайёрлаш.

7. Кундалик турмушда кўп учрайдиган масалаларнинг ҳуқуқий ечимлари ва янги қабул қилинган қонун ҳужжатларининг моҳиятини уйма-уй юриб тарғиб қилиш, шунингдек, ҳуқуқий маълумотларни етказишга қаратилган флаер, буклет ва бошқа тарқатма материалларни оилаларга бепул тарқатиш.

8. Ёшлар ва ота-оналар ўртасида никоҳ ёши, алимент тўлаш шартлари, қариндошлар ўртасидаги никоҳ ва унинг ҳуқуқий оқибатлари тўғрисида мунтазам равишда ҳуқуқий тарғибот тадбирларини ўтказиш.

2. Аҳолининг ҳуқуқий маданиятини юксалтиришда маҳалла институтининг ролини кучайтириш

1. Маҳаллаларда энг долзарб, аҳолини қизиқтирадиган ва мурожаатларда қўтарилаётган муаммоли масалаларни таҳлил қилиш ва таҳлил натижасига кўра манзилли ва предметли ҳуқуқий тарғиботни амалга ошириш, аҳолига қонун ҳужжатлари мазмун ва моҳиятини етказиш бўйича чоралар кўриш.

2. Маҳаллаларда аҳоли орасидаги турли муаммоли масалалар, хусусан, миграция, моддий ёрдам, ер олиш, уй-жой олиш, коммунал масалалар, имтиёзлар, алимент, ишга жойлашиш, таълим олиш ва бошқалар бўйича ҳуқуқий ахборотни буклет, флаер, лифлет ва плакатлар шаклида аҳолига етказиш.

3. Маҳаллаларда “Ҳуқуқий ахборот куни” лойиҳасини ташкил этиш, бунда аниқ бир кунда режалаштирилган йўналиш бўйича малакали мутахассислар (адвокатлар, нотариуслар, юридик хизматлар ходимлари ва бошқалар) томонидан аҳолига ҳуқуқий тушунтиришлар берилишини таъминлаб бориш.

4. Жиноятчилик ва бошқа ҳуқуқбузарликларнинг олдини олиш, фуқаролик низоларини кескин камайтириш ҳамда аҳолида, айниқса, тарбияси оғир бўлган фуқароларда қонунга ҳурмат ҳиссини уйғотиш мақсадида судлар томонидан маҳаллаларда аҳоли билан очиқ мулоқотларни тизимли равишда ташкил қилиш ва сайёр суд мажлислари ўтказиш кўламини кенгайтириш.

5. “Фидокор ёшлар” жамоатчилик патруль гуруҳлари билан ҳамкорликда маҳаллаларда аҳоли орасида ҳуқуқбузарликларнинг олдини олиш бўйича тадбирлар кўлами ва сифатини ошириш.

6. Профилактика инспекторларининг ёрдамчилари, “Маҳалла посбони” жамоатчилик тузилмаси аъзолари ва “Фидокор ёшлар” жамоатчилик патруль гуруҳлари аъзоларининг янги қабул қилинаётган қонун ҳужжатларидан хабардорлик даражасини ошириш мақсадида тегишли тадбирларни амалга ошириш.

3. Таълим муассасаларида ҳуқуқий саводхонликни ошириш

1. “Ўзбекистон Республикаси Конституциясини ўрганиш” ва “Инсон ҳуқуқларини ўрганиш” махсус ўқув курсларини барча таълим турлари бўйича тизимли ўргатиш нуктаи назаридан қайта кўриб чиқиш ва ўргатилишини ташкил қилиш.

Махсус ўқув курслари якуни бўйича ўқувчи ва талабалар орасида синовлар ташкил қилиш.

2. Болалар ва ўқувчиларнинг ёш хусусиятларини ҳисобга олган ҳолда ҳуқуқий онг ва ҳуқуқий маданиятини шакллантиришга қаратилган Конституцияни ва инсон ҳуқуқларини ўрганиш бўйича кўرғазмали қўлланмаларни тайёрлаш ва чоп этиш.

3. Мактабгача таълим муассасаларида тарбияланувчиларга болалар ҳуқуқ ва мажбуриятларига доир машғулотларни жорий этиш. Бунда мактабгача таълим муассасалари тарбиячиларининг ҳуқуқ асослари ва бола ҳуқуқлари бўйича бепул малакасини ошириш ҳамда машғулотларни ўтказиш учун турли инновацион лойиҳаларни яратиш чораларини кўриш.

4. Мактабгача таълим муассасаларида болаларга одоб-ахлоқ қоидалари ва ҳуқуқнинг илк тушунчаларини ўргатиш бўйича намунавий қўлланма яратиш.

5. Янги авлод ҳуқуқий дарсликлари ва ўқув қўлланмалари тизимини яратиш. Бунда умумтаълим мактаблари бошланғич синф ўқувчилари учун ҳуқуқий билимларни содда ва кўрғазмали ўргатишга қаратилган ўқув қўлланмаларини, шунингдек, таълим муассасалари учун ҳуқуқ фанлари бўйича ўқув дарсликлари ва қўлланмаларини тайёрлаш чораларини кўриш.

6. Ёшларга ўз ҳуқуқларини ҳимоя қилишнинг амалий механизмларини ўргатишга қаратилган “Street law” (Кўча ҳуқуқи – оддий ҳуқуқ) лойиҳасини кенг жорий қилиш бўйича қуйидаги ташкилий чора-тадбирларни амалга ошириш:

ҳуқуқшуносликка ихтисослаштирилган олий таълим муассасалари талабалари, юридик коллежлар ўқувчилари, нодавлат ташкилотлар вакиллари ва иборат кўнгиллилар (волонтер) гуруҳини шакллантириш;

“Street law” лойиҳаси амалга оширилишини методик таъминлаш чораларини ишлаб чиқиш;

кўнгиллилар гуруҳлари учун интерактив машғулотлар олиб бориш методикаси бўйича тренинглар ўтказиш;

кўнгиллилар томонидан мактабгача таълим муассасалари тарбияланувчилари ҳамда умумтаълим мактаблари ўқувчилари учун машғулотлар ўтказиш.

7. Таълим муассасалари ўқувчилари ва талабалари орасида ҳуқуқ фанидан республика миқёсида қуйидаги танловларни ташкил қилиш ва ўтказиш:

умумтаълим мактаблари бошланғич синф ўқувчилари ўртасида “Ҳуқуқ – бу тўғрилиқдир” мавзусидаги расмлар танловини ташкил қилиш;

умумтаълим мактаблари ўқувчилари ўртасида “Менинг ҳуқуқ ва мажбуриятларим” республика кўрик-танловини ташкил этиш ҳамда танлов ғолибларини рағбатлантириш;

ўрта махсус, касб-ҳунар таълими тизимида “Сиз қонунни биласизми?” кўрик-танловини ташкил қилиш ҳамда танлов ғолибларини рағбатлантириш;

олий таълим муассасаларида “Ҳуқуқ билимдонлари” кўрик танловини ташкил қилиш ва танлов ғолибларини рағбатлантириш.

8. Ёшларда коррупция ва бошқа ҳуқуқбузарликларга қарши муросасизлик туйғусини шакллантиришга қаратилган иншолар танловини ўтказиш.

9. Ёшларда ҳуқуқий онг ва ҳуқуқий маданиятни юксалтириш, айниқса, уларнинг онгида коррупциянинг жамият ва мамлакат равнақи учун ўта салбий иллат эканлигини тарғиб қилишга қаратилган ўқув материаллари тайёрланишини ташкил қилиш.

10. Болалар ва ёшларга уларнинг ҳуқуқлари ва одоб-ахлоқ нормалари ҳақида маълумот берувчи кўргазмали тарғибот бўйича қуйидаги ишларни амалга ошириш:

флаерлар, буклетлар, комикслар, тақдимот слайдлари, видеороликлар ишлаб чиқиш ва ҳар бир таълим муассасасига етказиш (ҳар чоракда);

кўргазмали ҳуқуқий тарғибот материалларини болалар ва ёшлар эътиборига етказиш.

11. Ўрта махсус, касб-ҳунар таълими муассасаларида ёшларни ўз ҳуқуқий саводхонлигини юксак даражада шакллантириш ва оширишдек эзгу мақсадлар атрофида бирлаштирувчи “Ҳуқуқ билимдонлари” ёшлар ҳуқуқий клубларини ташкил этиш, кейинчалик уларнинг ижтимоий тармоқларда ҳам фаолият кўрсатишини таъминлаш.

12. Умумтаълим ва ўрта махсус, касб-ҳунар таълими соҳасида ҳуқуқ фанидан олимпиадалар ўтказиш ва ғолибларни муносиб тақдирлаш.

13. Тарбияси оғир вояга етмаганларга кучайтирилган ҳуқуқий таълим бериш ва тарбиялашга оид махсус дастурларни қўллаш.

14. Ёшларда соғлом турмуш тарзига бўлган интилишни шакллантиришга, ижтимоий жиҳатдан хавфли касалликларга, гиёҳвандликка, чекишга ва бошқа зарарли одатларга қарши курашишга доир профилактик чора-тадбирларни амалга оширишга, ёшларнинг бўш вақтини мазмунли уюштиришга, оммавий ёшлар спортини ривожлантиришга қаратилган тадбирларни ташкил этиш.

15. Болалар ва ёшларда давлат рамзларини эъзозлаш, унинг кадр-қимматини англаш, шунингдек, шахсий эҳтиёжлар ва жамият эҳтиёжлари ўртасидаги мувозанатни сақлаш ғояларини тарғиб қилишга доир аниқ режалар асосида “очик дарслар” ва ўқув машғулотлари ўтказилишини таъминлаш.

16. Диний экстремизм, терроризм, “оммавий маданият” ва бошқа ёт ғояларга қарши мустаҳкам иммунитетни шакллантиришга қаратилган махсус видеороликлар тайёрлаш.

17. Ёшлар томонидан содир этилаётган йўл ҳаракати қоидаларини бузиш, ноқонуний автопойгалар ўтказиш ва бошқа нохуш ҳодисаларнинг олдини олиш мақсадида “Энг тартибли ёш ҳайдовчи” лойиҳасини ташкил этиш.

4. Давлат органлари ва ташкилотлар ходимларининг ҳуқуқий маданиятини юксалтириш

1. Давлат органлари ва ташкилотларда ҳуқуқий тарғибот тадбирларини ташкил этиш ва ўтказиш бўйича услубий қўлланма ишлаб чиқиш.

2. Давлат органлари ва ташкилотларда жамоатчилик асосида доимий фаолият кўрсатувчи ҳуқуқий тарғибот гуруҳларини ташкил қилиш ва улар томонидан соҳага доир қонун ҳужжатлари нормаларининг ходимлар ўртасида тизимли равишда тарғибот қилинишини таъминлаш.

3. Давлат органлари ва ташкилотларда ходимларнинг ҳуқуқий саводхонлиги минимал даражаси бўйича талабларни ишлаб чиқиш ҳамда уларни ишга қабул қилишда мазкур талабларга мувофиқлиги юзасидан ўқитиш ва баҳолашнинг автоматлаштирилган тизимини яратиш.

4. Давлат органлари ва ташкилотларда ходимларнинг ҳуқуқий билимларини оширишга қаратилган бепул ҳуқуқий маслаҳат курсларини ташкил этиш дастурларини ишлаб чиқиш.

5. Ҳар бир давлат органлари ва муассасаларида “Ҳуқуқий маданият ойлиги”, “Одоб-ахлоқ ойлиги” ҳамда “Коррупцияга қарши курашиш ойлиги” тадбирларини ташкил қилиш.

6. Давлат органлари ва ташкилотлар ходимлари фаолиятида масъулиятсизликнинг ва идоравий ҳуқуқий нигилизмнинг намоён бўлишига имкон яратадиган омилларни ҳуқуқбузарликлар профилактикаси тизимини такомиллаштириш орқали бартараф этиш.

7. Кадрларга оид қарорларнинг, бўш лавозимларга кадрларни тайинлаш учун танловларни режали асосда ўтказишнинг шаффофлигини таъминлаш.

8. Аҳолининг ҳуқуқий онги ва ҳуқуқий маданиятини юксалтиришда муносиб ҳисса қўшган давлат органлари ва ташкилотлар ходимларига аҳолининг ҳуқуқий саводхонлигини оширишда кўрсатган ютуқлари учун топшириладиган “Ҳуқуқий тарғибот ишлари аълочиси” кўкрак нишонини таъсис этиш.

9. Давлат органлари ва ташкилотларнинг расмий веб-сайтларида фаолият йўналишидан келиб чиқиб қонун ҳужжатлари мазмунини тушунтиришга қаратилган “Ҳуқуқий саводхонлик” рукнларини ташкил этиш.

5. Аҳоли барча қатламларининг ҳуқуқий маданиятини юксалтириш

1. Ёшидан келиб чиқиб аҳоли ҳуқуқий саводхонлигининг даражаси бўйича минимал талабларни ишлаб чиқиш ва тасдиқлаш, улар асосида фуқароларнинг ҳуқуқий билим даражасини аниқлаш ва таҳлил қилиб бориш.

2. Адвокатлик тузилмалари ва адвокатлар томонидан аҳолининг ижтимоий ҳимояга муҳтож қатламига бепул ихтиёрий юридик ёрдам кўрсатиш (pro bono) тизимини ривожлантириш.

3. Қонун ҳужжатларини аҳолига тезкор равишда етказиш, шунингдек, соҳага доир қонун ҳужжатларининг мазмун-моҳияти ва аҳамиятини аҳолига тушунтириш тизимини такомиллаштириш.

4. Ахборот-ресурс марказлари ҳамда ахборот-кутубхона фондларини юридик адабиётлар билан бойитиб бориш.

5. Давлат органлари ҳузуридаги ахборот-таҳлил мультимедиа марказларининг ҳуқуқий тарғибот соҳасидаги фаолиятини кучайтириш. Бунда долзарб ва аҳолини қизиқтирадиган ҳуқуқий масалаларни аниқлаштириш (уй-жой ва ер олиш масалалари, таълим муассасаларига жойлаштириш, алимент, моддий ёрдам, миграция, коммунал хизмат масалалари) ҳамда таҳлиллар асосида ва қонунчиликдаги соҳага оид янгиликлар бўйича зарур ахборот-таҳлилий ва кўргазмали медиа материалларни тайёрлаш ва эфирга узатиш.

6. Аҳолининг кундалик эҳтиёжидан келиб чиқиб, уларни қизиқтирган ҳуқуқий мавзулар бўйича “Сўров бўйича ҳуқуқий тарғибот” лойиҳасини амалга ошириш.

7. Жамиятда ҳуқуқий маданиятни юксалтиришда муносиб ҳисса қўшган ҳуқуқ тарғиботчиларининг бу борадаги фидойилигини рағбатлантириб бориш мақсадида “Энг яхши ҳуқуқ тарғиботчиси” ва “Ҳуқуқий тарғиботни амалга оширишда энг яхши инновацион лойиҳа” танловларини ўтказиб бориш.

8. Халқимизда давлат рамзлари билан фахрланиш туйғуларини шакллантириш орқали мамлакатга дахлдорлик, ватанпарварлик ҳиссини кучайтиришга қаратилган видеороликлар тайёрлаш.

9. Халқимизнинг ҳуқуқий ёдгорликлари ва ҳуқуқ йўналишидаги олимлари ва арбоблари фаолиятини чуқур ўрганиш ва уларни кенг оммага тарғиб қилиш.

10. Аҳолига уларнинг ҳуқуқ ва мажбуриятларини ҳамда давлат органлари ва ташкилотларнинг фуқаролар олдидаги мажбуриятларини тушунтиришга, шунингдек, аҳолини қонунга итоаткорлик руҳида тарбиялашга қаратилган ижтимоий-ҳуқуқий видеороликларни тайёрлаш ҳамда телевидение ва ижтимоий тармоқларда тарқатиш.

11. Адвокатлик ёки ҳуқуқшунос фаолиятига бағишланган бадиий фильм ва сериаллар тайёрлаш.

12. Аҳолини қонунга итоаткорлик руҳида тарбиялашга қаратилган қисқа метражли фильмлар ҳамда театр спектаклларини яратиш ва тизимли равишда телевидение орқали бериб бориш.

13. Коррупцияга қарши курашиш мавзуси доирасида камида 5 та ижтимоий видеоролик тайёрлаш, шунингдек, коррупция, ҳалоллик, тўғрилик, қонунга ҳурмат, адолат тантанаси мавзуларида тарғибот материаллари, дидактик материаллар, мультипликацион фильмлар тайёрлаш.

14. Аҳолида коррупцияга мурасасизлик кайфиятини шакллантириш мақсадида ижтимоий шериклик асосида коррупцияга қарши тарғибот материаллари (журналистик материаллар, блогпостлар, карикатуралар, буклет, флаер, баннерлар, юмористик асарлар) мегатанловини ўтказиш.

15. Меҳнат мигрантларига турли ижтимоий-ҳуқуқий масалалар, хусусан, миграция, ишга жойлашиш, таълим олиш, бошқа давлатларнинг қонун ҳужжатлари бўйича ҳуқуқий ахборотлар олишда тизимли ёрдам кўрсатишни ўз ичига олувчи махсус ахборот сайтини ишлаб чиқиш.

16. Ташки меҳнат мигрантларини миллий қонунчилик ва халқаро ҳуқуқ нормаларининг мазмуни тўғрисида мамлакатимизнинг хорижий давлатлардаги элчихоналари ва ваколатхоналари кўмагида ижтимоий рекламалар, Интернет веб-саҳифалари, ижтимоий тармоқлар ва мобил иловалардан фойдаланган ҳолда хабардор қилиб боришнинг аниқ механизмини ишлаб чиқиш.

17. Ногиронлар (кўзи ожиз ва қар-соқовлар учун) ва кекса ёшдаги шахслар учун фойдаланишга қулай бўлган, уларнинг ижтимоий ҳимоясига оид ҳуқуқларига доир тўпламларни тайёрлаш ва хайрия акцияларини ўтказган ҳолда тарқатиш.

18. Озодликдан маҳрум этилган шахсларнинг келгусида ижтимоий ҳаётга мослашуви учун кўмак бериш мақсадида жазони ижро этиш муассасаларида масофадан туриб таълим олиш тизимини йўлга қўйиш.

19. Жазони ижро этиш муассасаларида ҳуқуқий билимларни ўргатиш, ҳуқуқий маърифат ва судланганларни ҳуқуқий тарбиялаш мақсадида “Ҳуқуқ ва мен”, “Жиноят олаmidан қайтиш” номли маърифий-ҳуқуқий машғулотларни мунтазам ўтказиш тизимини жорий этиш.

20. Ҳарбий хизматчиларнинг ҳуқуқий онги ва ҳуқуқий маданиятини юксалтириш мақсадида:

аниқ чора-тадбирлар асосида ҳарбий хизматчилар ва уларнинг оила аъзоларининг, Темурибеклар мактаблари ўқувчиларининг ҳуқуқий билимларини тизимли равишда ошириб бориш, дунёқараши ва фикрлаш доираларини кенгайтириш;

ҳарбий қисмларда ҳар ойнинг жума куни “Ҳуқуқий саводхонлик соати”ни ташкил қилиш, унда мамлакатимизнинг барча жабҳаларида амалга оширилаётган ислохотлар, қабул қилинаётган қонун ҳужжатларининг моҳияти ва аҳамиятини ҳарбий хизматчиларга етказиш.

2-боб. Жамиятда ҳуқуқий маданиятни юксалтиришда ҳуқуқий тарғиботнинг инновацион усулларини жорий қилиш

1. Қуйидаги масалаларни назарда тутувчи Ўзбекистон Республикасининг Миллий ҳуқуқий интернет порталини яратиш:

қонун ҳужжатлари маълумотлари миллий базаси;

барча миллий ҳуқуқий сайтлар;

юридик луғат ва ҳуқуқий электрон кутубхона;

мақсадли аудиториялар (давлат хизматчилари, педагоглар ва бошқалар) учун мажбурий курслар (mandatory courses).

2. Турли ҳаётий ҳолатлар бўйича ҳуқуқий ечим таклиф этиладиган ва давлат хизматлари кўрсатиш электрон тизими билан боғланадиган Advice.uz ҳуқуқий ахборот тизимини (“Ўзбекистон ҳуқуқий форуми” сайтини) яратиш ва ишга тушириш.

3. Фуқароларнинг ўз ҳуқуқий билим даражасини синаш мақсадида Интернет тизимида турли босқичларга эга бўлган “Ҳуқуқий тест” лойиҳасини яратиш.

4. Интернетдаги ижтимоий тармоқларда (Facebook, Telegram, Twitter, Youtube, Mytube.uz ва ҳ.к.) давлат органлари ва ташкилотларнинг каналларини ташкил қилиш ва ушбу каналларда веб-технологиялардан кенг фойдаланган ҳолда соҳа фаолияти йўналишларидан келиб чиқиб ҳуқуқий тарғибот материалларини жойлаб бориш.

Ижтимоий тармоқлардаги каналларда эълон қилиш учун материалларни тайёрлаш, жойлаштириш ва қайта алоқани таъминлаш бўйича услубий қўлланма ишлаб чиқиш.

5. Интернет тизимида ўзбек, рус ва инглиз тилларида “Ҳуқуқий ахборот” телеграм каналини ташкил қилиш ва унда қонун ҳужжатлари мазмунини қисқача таҳлилий ёритиш, шунингдек, аҳолининг ҳуқуқий билимларини юксалтиришга доир ҳуқуқий материалларни бериб бориш.

6. Мамлакатимиз аҳолиси кўп фойдаланадиган ижтимоий тармоқларда сўровлар ўтказиш орқали ҳуқуқий маданият ва ҳуқуқий онг даражасини таҳлил қилиш ва унинг натижасида ҳуқуқий ахборотни манзилли етказиш ишларини ташкил этиш.

3-боб. Аҳолининг ҳуқуқий маданиятини юксалтиришда оммавий ахборот воситаларининг ролини кучайтириш

1. Ҳуқуқий мавзуларни тизимли ва таҳлилий ёритиб бориш ҳамда аҳолини қонунга ҳурмат руҳида тарбиялашга доир телекўрсатувлар кўламини кенгайтириш.

2. Оммавий ахборот воситаларининг (матбуот, телевидение, радио) ҳуқуқий тарғибот соҳасидаги фаолиятини рағбатлантиришнинг ҳуқуқий механизмларини белгилаб бериш бўйича таклифлар тайёрлаш.

3. Ҳуқуқий даврий нашрларни интернет тармоғига интеграция қилиш ва уларнинг электрон нусхалари жойлаб борилишини таъминлашни йўлга қўйиш.

4. Аҳолининг ҳуқуқий хабардорлигини ошириш мақсадида “Ҳуқуқий ахборот” радио лойиҳасини ташкил этиш ва амалга ошириш.

5. Ҳуқуқий соҳани ёритувчи журналистларни тайёрлаш ва қайта тайёрлаш, уларнинг малакасини доимий ошириб бориш тизимини яратиш юзасидан таклифлар ишлаб чиқиш.

6. Қабул қилинган қонун ҳужжатларига мустақил экспертлар, мутахассислар ва аҳолининг фикри ҳамда муносабатини акс эттирувчи таҳлилий ток-шоу, баҳс-мунозара йўналишидаги кўрсатув ва эшиттиришларни эфирга узатиш.

7. Аҳоли ўртасидаги долзарб ижтимоий-ҳуқуқий муаммолардан келиб чиқиб, фуқароларнинг ҳуқуқий маърифатини оширишга хизмат қиладиган, ҳуқуқбузарликларнинг олдини олишга қаратилган таъсирчан телекўрсатувлар ва радиоэшиттиришларни ҳамда ҳуқуқий мавзудаги лойиҳаларни тайёрлаш ва тарқатиш.

8. Оммавий ахборот воситаларининг жамоатчилик назоратини таъминлаш борасидаги ролини кучайтириш, уларнинг давлат органлари ва фуқаролик жамияти институтлари билан алоқасини кучайтириш юзасидан қўшимча чора-тадбирларни ташкил этиш.

9. Давлат органлари ахборот хизматларининг ҳуқуқий ахборотни тарқатишдаги роли ва ўрнини кучайтириш, шу жумладан, давлат органи нуфузига таъсир кўрсатадиган салбий хабарлар бўйича зудлик билан муносабат билдириб бориш механизмини яратиш.

4-боб. Юридик таълимни, шунингдек, юридик кадрларни тайёрлаш, қайта тайёрлаш ва уларнинг малакасини ошириш тизимини ривожлантириш

1. Ўқув жараёнини назарий тайёргарликнинг ҳуқуқни қўллаш фаолияти билан чамбарчас боғлиқлигини таъминлаш, талабаларда таҳлилий фикрлашни, янги билимларни мустақил равишда эгаллаш ва улардан фойдаланиш маҳоратини шакллантиришга қаратилган ўқитишнинг замонавий шакллари ва услублари ҳамда технологиялари асосида ташкил этиш.

2. Юридик олий таълим муассасаларининг илмий-тадқиқот институтлари, судлар, ҳуқуқни муҳофаза қилувчи органлар билан алоқаларини кучайтириш бўйича аниқ чора-тадбирларни ишлаб чиқиш ва амалга ошириш.

3. Замонавий хорижий тажриба асосида юридик соҳада таълим, илм-фан ва ишлаб чиқариш интеграциясининг янги инновацион шакл ва институтларини жорий этиш бўйича аниқ чора-тадбирларни ишлаб чиқиш ва амалга ошириш.

4. Илғор хорижий тажриба асосида миллий юридик таълим ва юридик фан соҳасини ривожлантириш ишига улкан ҳисса қўшган Ўзбекистон фуқаролари, чет эл фуқаролари, фуқаролиги бўлмаган шахсларга фахрий доктор даражасини бериш тартибини жорий этиш.

5. Ўқув жараёнига клиник юридик таълимни татбиқ этиш юзасидан етакчи хорижий мамлакатларнинг ижобий тажрибасидан кенг ва унумли фойдаланиш.

Тармоқлараро таълимни кучайтириш ва бу борада Тошкент давлат юридик университети магистратура босқичида “Ҳуқуқ ва Тиббиёт”, “Ҳуқуқ ва Қурилиш” каби мутахассисликлар очилишини таъминлаш.

6. Ҳуқуқий мавзулар бўйича таълим берувчи педагог-ўқитувчиларни тайёрлаш, қайта тайёрлаш ва уларнинг малакасини ошириш.

5-боб. Ҳуқуқий маданиятни юксалтиришнинг илмий асосларини тадқиқ этиш

1. Жамиятда ҳуқуқий маданиятни юксалтириш бўйича тадбирларни мониторинг қилиш ва баҳолашнинг кўрсаткичларини ишлаб чиқиш.
2. Жамиятда аҳолининг ҳуқуқий саводхонлигини ошириб боришни аниқ кўрсаткичлар асосида ўрганиб бориш ва баҳолаш.
3. Ҳуқуқий фанларни ривожлантиришнинг илмий асосланган режаларини ишлаб чиқиш ва унинг устувор йўналишларини аниқлаш.
4. Ҳуқуқий тарбиянинг илмий асосланган услубиётини ишлаб чиқиш.
5. Ҳуқуқий маданиятни юксалтириш бўйича магистрлик ва докторлик диссертациялари тайёрлаш кўламини кенгайтириш, бунда оиладаги можаро ва зўравонликлар ҳамда уларнинг ижтимоий-ҳуқуқий оқибатларини комплекс тадқиқ қилишга алоҳида эътибор қаратиш.
6. Давлат илмий-техник дастурлари доирасида илмий-техник лойиҳалар ва инновацион ишланмалар танловида жамиятда ҳуқуқий онг ва ҳуқуқий маданиятни юксалтиришнинг ташкилий-ҳуқуқий, педагогик-психологик жиҳатларини тадқиқ этишга оид мавзуларни мунтазам эълон қилиб бориш.
7. Жамиятда ҳуқуқий маданиятни юксалтириш ҳолати ҳамда бу соҳадаги давлат сиёсатини амалга ошириш самарадорлигини ўрганиш учун фуқароларнинг ўзини ўзи бошқариш органлари, нодавлат нотижорат ташкилотлари ва бошқа ташкилотлар, оммавий ахборот воситалари, шунингдек, фуқаролар билан ҳамкорликда социологик, махсус, илмий тадқиқотлар ҳамда бошқа турдаги тадқиқотлар ва сўровлар ўтказиш.

IV. Концепциянинг қабул қилинишидан кутилаётган натижалар

Концепцияни амалга ошириш натижасида қуйидагилар кутилмоқда:

фуқаро, давлат ва жамиятнинг ўзаро муносабатларида аҳолининг ҳуқуқий маданияти ва ижтимоий фаоллигини юксалтириш, шахсий эҳтиёжлар ҳамда жамият эҳтиёжлари ўртасидаги мувозанатнинг сақланишини таъминлаш;

бола ва ёшлар онгига илк ҳуқуқий тушунчаларни ва одоб-ахлоқ қоидаларини тизимли сингдириб бориш, ҳуқуқий таълим-тарбияни узвий ва тизимли олиб боришга эришиш;

ҳуқуқий тарғиботнинг инновацион усулларини яратиш ва жорий этиш, ҳуқуқий билимларни тарғиб қилишда оммавий ахборот воситаларининг ролини кучайтириш;

мансабдор шахслар ва фуқароларда қонунга ва ҳуқуққа бўлган ҳурмат ҳиссини кучайтириш, ҳуқуқбузарликлар профилактикасининг самарадорлигини таъминлаш.

Ўзбекистон Республикаси Президентининг
2019 йил 9 январдаги ПФ-5618-сон Фармониغا
2-илова

**Жамиятда ҳуқуқий маданиятни юксалтириш концепциясини
2019 йилда самарали амалга ошириш бўйича
“ЙЎЛ ХАРИТАСИ”**

Т/р.	Тадбирларнинг номланиши	Амалга ошириш шакли	Амалга ошириш муддатлари	Масъул ижрочилар
I. Шахс, давлат ва жамиятнинг ўзаро муносабатларида аҳолининг ҳуқуқий маданиятини юксалтириш				
1. Оилада ҳуқуқий тарбияни шакллантириш ва ҳуқуқий маданиятни юксалтириш				
1.	Болалар учун махсус ҳуқуқий портал яратиш. Унда: Конституцияни ўргатишга доир илк тушунчалар; кундалик ҳаётда қўллашга мўлжалланган бошланғич ҳуқуқий билимлар; ҳуқуқни тарғиб қилувчи турли хил ўйинлар, машғулотлар ва дастурлар бўйича услубий қўлланмалар ва бошқа зарур маълумотларни бериш.	Ҳуқуқий портал	2019 йил май	Адлия вазирлиги (Р.Давлетов), Халқ таълими вазирлиги (Ш.Шерматов), Мактабгача таълим вазирлиги (А.Шин)
2.	Оилада болаларга ҳуқуқий тарбия ва одоб-ахлоқнинг бошланғич қоидаларини ўргатиш бўйича ота-оналар учун услубий тавсиялар ишлаб чиқиш ва тарқатиш.	Услубий қўлланма	2019 йил август	Адлия вазирлиги (Р.Давлетов), Халқ таълими вазирлиги (Ш.Шерматов), Мактабгача таълим вазирлиги (А.Шин)
3.	Оила даврасида ҳуқуқий саводхонликни оширишга мўлжалланган, ҳар бир элементар ҳуқуқий билимларни ўргатишга қаратилган ва кундалик ҳаётдаги муҳим масалалар юзасидан ҳуқуқий қўлланма тайёрлаш ва бепул тарқатиш.	Қўлланма	2019 йил октябрь	Адлия вазирлиги (Р.Давлетов)
4.	Болалар учун ҳуқуқий мавзуларда ва одоб-ахлоқнинг оддий ва кундалик қоидаларини билишни, ватанпарварлик, қонунларни ҳурмат қилиш, ўзбек халқининг тарихи ва миллий қадриятларини ўргатишни тарғиб қилувчи турли мультимедиа фильмларни яратиш.	Мультимедиа дастурлар	2019 йил сентябрь	“Ўзбеккино” Миллий агентлиги (Ф.Зокиров), Адлия вазирлиги (Р.Давлетов), Мактабгача таълим вазирлиги (А.Шин), Ўзбекистон ёшлар иттифоқи (К.Куранбаев)

5.	Болалар учун ҳуқуқий ахборотни етказишга ҳамда кундалик турмушда қўлланиладиган нормалар ва одоб-ахлоқ қоидаларини ўргатишга қаратилган аудиоэртақлар, кинофильмлар ва киножурналлар ишлаб чиқиш.	Ижрочиларнинг қўшма қарори	2019 йил сентябрь	“Ўзбеккино” Миллий агентлиги (Ф.Зокиров), Адлия вазирлиги (Р.Давлетов), Халқ таълими вазирлиги (Ш.Шерматов), Мактабгача таълим вазирлиги (А.Шин)
6.	Оилавий нотинчлик ҳамда болалар назоратсизлиги ва қаровсизлигининг олдини олиш, болалар орасидаги ҳуқуқбузарлик ва жиноятларнинг салбий оқибатлари тўғрисида телекўрсатувлар, ток-шоулар тайёрлаш.	Телекўрсатувлар Аниқ график асосида	2019 йил июль	Ички ишлар вазирлиги (П.Бобожонов), МТРК (А.Хаджаев), Электрон оммавий ахборот воситалари миллий ассоциацияси (Ф.Абдухаликов)
7.	Кундалик турмушда кўп учрайдиган масалаларнинг ҳуқуқий ечимлари ва янги қабул қилинган қонун ҳужжатларининг моҳиятини уйма-уй юриб тарғиб қилиш, шунингдек, ҳуқуқий маълумотларни етказишга қаратилган флаер, буклет ва бошқа таркатма материалларни оилаларга бепул тарқатиш.	Тарғибот тадбирлари, таркатма материаллар Аниқ график асосида	Доимий равишда	Адлия вазирлиги (Р.Давлетов), “Маҳалла” хайрия жамоат фонди (Ш.Жавлонов), вазирлик ва идоралар
8.	Ёшлар ва ота-оналар ўртасида никоҳ ёши, алимент тўлаш шартлари, қариндошлар ўртасидаги никоҳ ва унинг ҳуқуқий оқибатлари тўғрисида мунтазам равишда ҳуқуқий тарғибот тадбирларини ўтказиш.	Тарғибот тадбирлари Аниқ график асосида	Доимий равишда	“Оила” илмий амалий маркази (Д.Тошмухамедова), Адлия вазирлиги (Р.Давлетов), “Маҳалла” хайрия жамоат фонди (Ш.Жавлонов), вазирлик ва идоралар
2. Аҳолининг ҳуқуқий маданиятини юксалтиришда маҳалла институтининг ролини кучайтириш				
9.	Маҳаллаларда энг долзарб, аҳолини кизиқтирадиган ва мурожаатларда кўтарилаётган муаммоли масалаларни таҳлил қилиш ва таҳлил натижасига кўра манзилли ва предметли ҳуқуқий тарғиботни амалга ошириш, аҳолига қонун ҳужжатлари мазмун ва моҳиятини етказиш бўйича чоралар кўриш.	Сўровлар, таҳлилий маълумот Учрашувлар, давра суҳбатлари, семинарлар ва бошқа тадбирлар	Ҳар чоракда Доимий равишда	Адлия вазирлиги (Р.Давлетов), вазирлик ва идоралар
10.	Маҳаллаларда аҳоли орасидаги турли муаммоли масалалар, хусусан, миграция, моддий ёрдам, ер олиш, уй-жой олиш, коммунал масалалар, имтиёзлар, алимент, ишга жойлашиш, таълим олиш ва бошқалар бўйича ҳуқуқий ахборотни буклет, флаер, лифлет ва плакатлар шаклида аҳолига етказиш.	Таркатма тарғибот материаллари	Доимий равишда	Вазирлик ва идоралар

11.	Маҳаллаларда “Ҳуқуқий ахборот куни” лойиҳасини ташкил этиш, бунда аниқ бир кунда режалаштирилган йўналиш бўйича малакали мутахассислар (адвокатлар, нотариуслар, юридик хизматлар ходимлари ва бошқалар) томонидан аҳолига ҳуқуқий тушунтиришлар берилишини таъминлаб бориш.	Ҳуқуқий тадбирлар режасига мувофиқ	2019 йил февраль	Адлия вазирлиги (Р.Давлетов), “Маҳалла” хайрия жамоат фонди (Ш.Жавлонов), вазирлик ва идоралар
12.	Жиноятчилик ва бошқа ҳуқуқбузарликларнинг олдини олиш, фуқаролик низоларини кескин камайтириш ҳамда аҳолида, айниқса, тарбияси оғир бўлган фуқароларда қонунга ҳурмат ҳиссини уйғотиш мақсадида: судлар томонидан маҳаллаларда аҳоли билан очик мулоқотларни тизимли равишда ташкил қилиш; сайёр суд мажлислари ўтказиш кўламини кенгайтириш.	Чора-тадбирлар режаси Сайёр суд мажлислари	Ҳар чоракда Доимий равишда	Олий суд (К.Камилов), “Маҳалла” хайрия жамоат фонди (Ш.Жавлонов)
13.	“Фидокор ёшлар” жамоатчилик патруль гуруҳлари билан ҳамкорликда маҳаллаларда аҳоли орасида ҳуқуқбузарликларнинг олдини олиш бўйича тадбирлар кўлами ва сифатини ошириш.	Комплекс чора-тадбирлар	2019 йил март	Адлия вазирлиги (Р.Давлетов) Ички ишлар вазирлиги (П.Бобожонов) Ўзбекистон ёшлар иттифоқи (К.Куранбаев), “Маҳалла” хайрия жамоат фонди (Ш.Жавлонов)
14.	Профилактика инспекторларининг ёрдамчилари, “Маҳалла посбони” жамоатчилик тузилмаси аъзолари ва “Фидокор ёшлар” жамоатчилик патруль гуруҳлари аъзоларининг янги қабул қилинаётган қонун ҳужжатларидан хабардорлик даражасини ошириш мақсадида тегишли тадбирларни амалга ошириш.	Учрашувлар, давра суҳбатлари, семинарлар ва бошқа тадбирлар	Доимий равишда	Адлия вазирлиги (Р.Давлетов), Ички ишлар вазирлиги (П.Бобожонов), “Маҳалла” хайрия жамоат фонди (Ш.Жавлонов)
3. Таълим муассасаларида ҳуқуқий саводхонликни ошириш				
15.	“Ўзбекистон Республикаси Конституциясини ўрганиш” ва “Инсон ҳуқуқларини ўрганиш” махсус ўқув курсларини барча таълим турлари бўйича тизимли ўргатиш нуқтаи назаридан қайта кўриб чиқиш ва ўргатилишини ташкил қилиш. Махсус ўқув курслари якуни бўйича ўқувчи ва талабалар орасида синовлар ташкил қилиш.	Комплекс чора-тадбирлар Ўқув машғулоти	2019 йил май 2019 йил декабрь	Адлия вазирлиги (Р.Давлетов), Мақтабгача таълим вазирлиги (А.Шин), Халқ таълими вазирлиги (Ш.Шерматов), Олий ва ўрта махсус таълим вазирлиги (И.Маджидов)
16.	Болалар ва ўқувчиларнинг ёш хусусиятларини ҳисобга олган ҳолда ҳуқуқий онг ва ҳуқуқий маданиятини шакллантиришга қаратилган Конституцияни ва инсон ҳуқуқларини ўрганиш бўйича кўргазмаларни қўлланмаларни тайёрлаш ва чоп этиш.	Қўлланмалар	2019 йил сентябрь	Адлия вазирлиги (Р.Давлетов), Мақтабгача таълим вазирлиги (А.Шин), Халқ таълими вазирлиги (Ш.Шерматов), Ўзбекистон ёшлар иттифоқи (К.Куранбаев)

17.	<p>Мактабгача таълим муассасаларида тарбияланувчиларга болалар ҳуқук ва мажбуриятларига доир машғулотларни жорий этиш. Бунда: мактабгача таълим муассасалари тарбиячиларининг ҳуқук асослари ва бола ҳуқуклари бўйича бепул малакасини ошириш; машғулотларни ўтказиш учун турли инновацион лойиҳаларни яратиш чораларини кўриш.</p>	Таклифлар	2019 йил февраль	Мактабгача таълим вазирлиги (<i>А.Шин</i>), Адлия вазирлиги (<i>Р.Давлетов</i>)
18.	<p>Мактабгача таълим муассасаларида болаларга одоб-ахлоқ қоидалари ва ҳуқуқнинг илк тушунчаларини ўргатиш бўйича намунавий кўлланма яратиш.</p>	Намунавий кўлланма	2019 йил июль	Адлия вазирлиги (<i>Р.Давлетов</i>), Мактабгача таълим вазирлиги (<i>А.Шин</i>)
19.	<p>Янги авлод ҳуқуқий дарсликлари ва ўқув кўлланмалари тизимини яратиш. Бунда: умумтаълим мактаблари бошланғич синф ўқувчилари учун ҳуқуқий билимларни содда ва кўرғазмали ўргатишга қаратилган ўқув кўлланмаларини; таълим муассасалари учун ҳуқуқ фанлари бўйича ўқув дарсликлари ва кўлланмаларини тайёрлаш чораларини кўриш.</p>	Ижрочиларнинг қўшма қарори	2019 йил май 2019 йил ноябрь	Адлия вазирлиги (<i>Р.Давлетов</i>), Халқ таълими вазирлиги (<i>Ш.Шерматов</i>), Олий ва ўрта махсус таълим вазирлиги (<i>И.Маджидов</i>)
20.	<p>Ёшларга ўз ҳуқуқларини ҳимоя қилишнинг амалий механизмларини ўргатишга қаратилган “Street law” (Кўча ҳуқуқи – оддий ҳуқуқ) лойиҳасини кенг жорий қилиш бўйича қуйидаги ташкилий чора-тадбирларни амалга ошириш: ҳуқуқшуносликка ихтисослаштирилган олий таълим муассасалари талабалари, юридик коллежлар ўқувчилари, нодавлат ташкилотлар вакилларида иборат кўнгиллилар (волонтер) гуруҳини шакллантириш; “Street law” лойиҳаси амалга оширилишини методик таъминлаш чораларини ишлаб чиқиш; кўнгиллилар гуруҳлари учун интерактив машғулотлар олиб бориш методикаси бўйича тренинглар ўтказиш; кўнгиллилар томонидан мактабгача таълим муассасалари тарбияланувчилари ҳамда умумтаълим мактаблари ўқувчилари учун машғулотлар ўтказиш.</p>	Ижрочиларнинг қўшма қарори Комплекс чора-тадбирлар	2019 йил май 2019 йил июль 2019 йил октябрь	Адлия вазирлиги (<i>Р.Давлетов</i>), Олий ва ўрта махсус таълим вазирлиги (<i>И.Маджидов</i>), Халқ таълими вазирлиги (<i>Ш.Шерматов</i>), Мактабгача таълим вазирлиги (<i>А.Шин</i>)
21.	<p>Таълим муассасалари ўқувчилари ва талабалари орасида ҳуқуқ фанидан республика миқёсида қуйидаги танловларни ташкил қилиш ва ўтказиш:</p>	Вазирлар Маҳкамаси қарори лойиҳаси	2019 йил сентябрь	Адлия вазирлиги (<i>Р.Давлетов</i>), Халқ таълими вазирлиги (<i>Ш.Шерматов</i>), Олий ва ўрта махсус таълим вазирлиги

	<p>умумтаълим мактаблари бошланғич синф ўқувчилари ўртасида “Ҳуқуқ – бу тўғрилиқдир” мавзусидаги расмлар танловини ташкил қилиш;</p> <p>умумтаълим мактаблари ўқувчилари ўртасида “Менинг ҳуқуқ ва мажбуриятларим” республика кўрик-танловини ташкил этиш ҳамда танлов ғолибларини рағбатлантириш;</p> <p>ўрта махсус, касб-хунар таълими тизимида “Сиз қонунни биласизми?” кўрик-танловини ташкил қилиш ҳамда танлов ғолибларини рағбатлантириш;</p> <p>олий таълим муассасаларида “Ҳуқуқ билимдонлари” кўрик танловини ташкил қилиш ва танлов ғолибларини рағбатлантириш.</p>			(И.Маджидов), Давлат тест маркази (М.Каримов)
22.	<p>Ёшларда коррупция ва бошқа ҳуқуқбузарликларга қарши муросасизлик туйғусини шакллантиришга қаратилган иншолар танловини ўтказиш.</p>	<p>Ижрочиларнинг кўшма қарори</p> <p>Амалга ошириш</p>	<p>2019 йил март</p> <p>2019 йил декабрь</p>	<p>Адлия вазирлиги (Р.Давлетов), Олий ва ўрта махсус таълим вазирлиги (И.Маджидов), Халқ таълими вазирлиги (Ш.Шерматов)</p>
23.	<p>Ёшларда ҳуқуқий онг ва ҳуқуқий маданиятни юксалтириш, айниқса, уларнинг онгида коррупциянинг жамият ва мамлакат равнақи учун ўта салбий иллат эканлигини тарғиб қилишга қаратилган ўқув материаллари тайёрланишини ташкил қилиш.</p>	<p>Ижрочиларнинг кўшма қарори</p>	<p>2019 йил февраль</p>	<p>Халқ таълими вазирлиги (Ш.Шерматов), Олий ва ўрта махсус таълим вазирлиги (И.Маджидов), Адлия вазирлиги (Р.Давлетов)</p>
24.	<p>Болалар ва ёшларга уларнинг ҳуқуқлари ва одоб-ахлоқ нормалари ҳақида маълумот берувчи кўرғазмалар тарғибот бўйича қуйидаги ишларни амалга ошириш:</p> <p>флаерлар, буклетлар, комикслар, тақдимот слайдлари, видеороликлар ишлаб чиқиш ва ҳар бир таълим муассасасига етказиш (ҳар чоракда);</p> <p>кўрғазмалар ҳуқуқий тарғибот материалларини болалар ва ёшлар эътиборига етказиш.</p>	<p>Кўрғазмалар тарғибот материаллар</p>	<p>2019 йил декабрь</p>	<p>Адлия вазирлиги (Р.Давлетов), Халқ таълими вазирлиги (Ш.Шерматов), Ўзбекистон ёшлар иттифоқи (К.Куранбаев)</p>
25.	<p>Ўрта махсус, касб-хунар таълими муассасаларида ёшларни ўз ҳуқуқий саводхонлигини юксак даражада шакллантириш ва оширишдек эзгу мақсадлар атрофида бирлаштирувчи “Ҳуқуқ билимдонлари” ёшлар ҳуқуқий клубларини ташкил этиш, кейинчалик уларнинг ижтимоий тармоқларда ҳам фаолият кўрсатишини таъминлаш.</p>	<p>Комплекс чора-тадбирлар</p>	<p>2019 йил август</p>	<p>Олий ва ўрта махсус таълим вазирлиги (И.Маджидов), вазирлик ва идоралар</p>

26.	Умумтаълим ва ўрта махсус, касб-хунар таълими соҳасида ҳуқуқ фанидан олимпиадалар ўтказиш ва ғолибларни муносиб тақдирлаш.	Ижрочиларнинг қўшма қарори	2019 йил август	Халқ таълими вазирлиги (Ш.Шерматов), Олий ва ўрта махсус таълим вазирлиги (И.Маджидов), Адлия вазирлиги (Р.Давлетов), Давлат тест маркази (М.Каримов)
27.	Тарбияси оғир вояга етмаганларга кучайтирилган ҳуқуқий таълим бериш ва тарбиялашга оид махсус дастурларни қўллаш.	Ижрочиларнинг қўшма қарори	2019 йил август	Халқ таълими вазирлиги (Ш.Шерматов), Адлия вазирлиги (Р.Давлетов), Ички ишлар вазирлиги (П.Бобожонов)
28.	Ёшларда соғлом турмуш тарзига бўлган интилишни шакллантиришга, ижтимоий жиҳатдан хавfli касалликларга, гиёҳвандликка, чекишга ва бошқа зарарли одатларга қарши курашишга доир профилактик чора-тадбирларни амалга оширишга, ёшларнинг бўш вақтини мазмунли уюштиришга, оммавий ёшлар спортини ривожлантиришга қаратилган тадбирларни ташкил этиш.	Чора-тадбирлар режалари	2019 йил май	Ўзбекистон ёшлар иттифоқи (К.Куранбаев), Халқ таълими вазирлиги (Ш.Шерматов), Олий ва ўрта махсус таълим вазирлиги (И.Маджидов), Бош прокуратура (О.Муродов), Ички ишлар вазирлиги (П.Бобожонов)
29.	Болалар ва ёшларда давлат рамзларини эъзозлаш, унинг кадр-қимматини англаш, шунингдек, шахсий эҳтиёжлар ва жамият эҳтиёжлари ўртасидаги мувозанатни сақлаш ғояларини тарғиб қилишга доир аниқ режалар асосида “очик дарслар” ва ўқув машғулоти ўтказилишини таъминлаш.	Очик дарслар, ўқув машғулоти	2019 йил мартдан бошлаб	Халқ таълими вазирлиги (Ш.Шерматов), Олий ва ўрта махсус таълим вазирлиги (И.Маджидов)
30.	Диний экстремизм, терроризм, “оммавий маданият” ва бошқа ёт ғояларга қарши мустаҳкам иммунитетни шакллантиришга қаратилган махсус видеороликлар тайёрлаш.	Видеороликлар	2019 йил апрель	Ўзбекистон ёшлар иттифоқи (К.Куранбаев), Адлия вазирлиги (Р.Давлетов), Ички ишлар вазирлиги (П.Бобожонов), МТРК (А.Хаджаев), Электрон оммавий ахборот воситалари миллий ассоциацияси (Ф.Абдухаликов)
31.	Ёшлар томонидан содир этилаётган йўл ҳаракати қоидаларини бузиш, ноқонуний автопойгалар ўтказиш ва бошқа нохуш ҳодисаларнинг олдини олиш мақсадида “Энг тартибли ёш ҳайдовчи” лойиҳасини ташкил этиш.	Ижрочиларнинг қўшма қарори	2019 йил апрель	Ички ишлар вазирлиги (П.Бобожонов), Ўзбекистон ёшлар иттифоқи (К.Куранбаев), Адлия вазирлиги (Р.Давлетов)

4. Давлат органлари ва ташкилотлар ходимларининг ҳуқуқий маданиятини юксалтириши				
32.	Давлат органлари ва ташкилотларда ҳуқуқий тарғибот тадбирларини ташкил этиш ва ўтказиш бўйича услубий қўлланма ишлаб чиқиш.	Идоравий ҳужжат	2019 йил март	Адлия вазирлиги (<i>Р.Давлетов</i>)
33.	Давлат органлари ва ташкилотларда жамоатчилик асосида доимий фаолият кўрсатувчи ҳуқуқий тарғибот гуруҳларини ташкил қилиш ва улар томонидан соҳага доир қонун ҳужжатлари нормаларининг ходимлар ўртасида тизимли равишда тарғибот қилинишини таъминлаш.	Идоравий ҳужжат	2019 йил март	Вазирлик ва идоралар
34.	Давлат органлари ва ташкилотларда ходимларнинг ҳуқуқий саводхонлиги минимал даражаси бўйича талабларни ишлаб чиқиш ҳамда уларни ишга қабул қилишда мазкур талабларга мувофиқлиги юзасидан ўқитиш ва баҳолашнинг автоматлаштирилган тизимини яратиш.	Вазирлар Маҳкамаси қарори лойиҳаси	2019 йил июнь	Адлия вазирлиги (<i>Р.Давлетов</i>), Молия вазирлиги (<i>Ж.Қўчқоров</i>), Ахборот технологиялари ва коммуникацияларини ривожлантириш вазирлиги (<i>Ш.Содиқов</i>)
35.	Давлат органлари ва ташкилотларда ходимларнинг ҳуқуқий билимларини оширишга қаратилган бепул ҳуқуқий маслаҳат курсларини ташкил этиш дастурларини ишлаб чиқиш.	Ўжрочиларнинг қўшма қарори	2019 йил февраль	Адлия вазирлиги (<i>Р.Давлетов</i>), вазирлик ва идоралар
36.	Ҳар бир давлат органлари ва муассасаларида: “Ҳуқуқий маданият ойлиги”; “Одоб-ахлоқ ойлиги”; “Коррупцияга қарши курашиш ойлиги” тадбирларини ташкил қилиш.	Идоравий ҳужжат	2019 йил март май декабрь	Вазирлик ва идоралар
37.	Давлат органлари ва ташкилотлар ходимлари фаолиятида масъулиятсизликнинг ва идоравий ҳуқуқий нигилизмнинг намоён бўлишига имкон яратадиган омилларни ҳуқуқбузарликлар профилактикаси тизимини такомиллаштириш орқали бартараф этиш.	Идоравий ҳужжат	2019 йил март	Вазирлик ва идоралар
38.	Кадрларга оид қарорларнинг, бўш лавозимларга кадрларни тайинлаш учун танловларни режали асосда ўтказишнинг шаффофлигини таъминлаш.	Идоравий ҳужжат	2019 йил апрель	Вазирлик ва идоралар
39.	Аҳолининг ҳуқуқий онги ва ҳуқуқий маданиятини юксалтиришда муносиб ҳисса қўшган давлат органлари ва ташкилотлар ходимларига аҳолининг ҳуқуқий саводхонлигини оширишда кўрсатган ютуқлари учун топшириладиган “Ҳуқуқий тарғибот ишлари аълочиси” кўкрак нишонини таъсис этиш.	Вазирлар Маҳкамаси қарори лойиҳаси	2019 йил февраль	Адлия вазирлиги (<i>Р.Давлетов</i>), Молия вазирлиги (<i>Ж.Қўчқоров</i>)

40.	Давлат органлари ва ташкилотларнинг расмий веб-сайтларида фаолият йўналишидан келиб чиқиб қонун ҳужжатлари мазмунини тушунтиришга қаратилган “Ҳуқуқий саводхонлик” рукнларини ташкил этиш.	Идоравий ҳужжат	2019 йил май	Вазирлик ва идоралар
5. Аҳоли барча қатламларининг ҳуқуқий маданиятини юксалтириш				
41.	Ёшидан келиб чиқиб аҳоли ҳуқуқий саводхонлигининг даражаси бўйича минимал талабларни ишлаб чиқиш ва тасдиқлаш, улар асосида фуқароларнинг ҳуқуқий билим даражасини аниқлаш ва таҳлил қилиб бориш.	Идоравий ҳужжат	2019 йил февраль	Адлия вазирлиги (<i>Р.Давлетов</i>)
42.	Адвокатлик тузилмалари ва адвокатлар томонидан аҳолининг ижтимоий ҳимояга муҳтож қатламига бепул ихтиёрий юридик ёрдам кўрсатиш (pro bono) тизимини ривожлантириш.	Қонун лойиҳаси	2019 йил март	Адлия вазирлиги (<i>Р.Давлетов</i>), Адвокатлар палатаси (<i>А.Эрназаров</i>)
43.	Қонун ҳужжатларини аҳолига тезкор равишда етказиш, шунингдек, соҳага доир қонун ҳужжатларининг мазмун-моҳияти ва аҳамиятини аҳолига тушунтириш тизимини такомиллаштириш.	Комплекс чора-тадбирлар	2019 йил август	Адлия вазирлиги (<i>Р.Давлетов</i>), вазирлик ва идоралар
44.	Ахборот-ресурс марказлари ҳамда ахборот-кутубхона фондларини юридик адабиётлар билан бойитиб бориш.	Чора-тадбирлар режаси	2019 йил август	Адлия вазирлиги (<i>Р.Давлетов</i>), Молия вазирлиги (<i>Ж.Қўчқоров</i>), Матбуот ва ахборот агентлиги (<i>К.Алламжонов</i>)
45.	Давлат органлари ҳузуридаги ахборот-таҳлил мультимедиа марказларининг ҳуқуқий тарғибот соҳасидаги фаолиятини кучайтириш. Бунда: долзарб ва аҳолини қизиқтирадиган ҳуқуқий масалаларни аниқлаштириш (уй-жой ва ер олиш масалалари, таълим муассасаларига жойлаштириш, алимент, моддий ёрдам, миграция, коммунал хизмат масалалари); таҳлиллар асосида ва қонунчиликдаги соҳага оид янгиликлар бўйича зарур ахборот-таҳлилий ва кўргазмали медиа материалларни тайёрлаш ва эфирга узатиш.	Таҳлилий маълумот Телематериаллар	Ҳар ярим йилда Доимий	Адлия вазирлиги (<i>Р.Давлетов</i>), Бош прокуратура (<i>О.Муродов</i>), Ички ишлар вазирлиги (<i>П.Бобожонов</i>), МТРК (<i>А.Хаджаев</i>), вазирлик ва идоралар
46.	Аҳолининг кундалик эҳтиёжидан келиб чиқиб, уларни қизиқтирган ҳуқуқий мавзулар бўйича “Сўров бўйича ҳуқуқий тарғибот” лойиҳасини амалга ошириш.	Комплекс чора-тадбирлар	2019 йил апрель	Адлия вазирлиги (<i>Р.Давлетов</i>), вазирлик ва идоралар

47.	Жамиятда ҳуқуқий маданиятни юксалтиришда муносиб ҳисса кўшган ҳуқуқ тарғиботчиларининг бу борадаги фидойилигини рағбатлантириб бориш мақсадида “Энг яхши ҳуқуқ тарғиботчиси” ва “Ҳуқуқий тарғиботни амалга оширишда энг яхши инновацион лойиҳа” танловларини ўтказиш.	Ижрочиларнинг кўшма қарори Кўрик танлов ўтказиш	2019 йил март май	Адлия вазирлиги (<i>Р.Давлетов</i>), Инновацион ривожланиш вазирлиги (<i>И.Абдурахмонов</i>), МТРК (<i>А.Хаджаев</i>), Миллий ахборот агентлиги (<i>А.Кўчимов</i>)
48.	Халқимизда давлат рамзлари билан фахрланиш туйғуларини шакллантириш орқали мамлакатга дахлдорлик, ватанпарварлик ҳиссини кучайтиришга қаратилган видеороликлар тайёрлаш.	Видеороликлар	2019 йил май	Адлия вазирлиги (<i>Р.Давлетов</i>), Ўзбекистон ёшлар иттифоқи (<i>К.Куранбаев</i>)
49.	Халқимизнинг ҳуқуқий ёдгорликлари ва ҳуқуқ йўналишидаги олимлари ва арбоблари фаолиятини чуқур ўрганиш ва уларни кенг оммага тарғиб қилиш.	Рисолалар, видеороликлар	2019 йил декабрь	Адлия вазирлиги (<i>Р.Давлетов</i>), Фанлар академияси (<i>Б.Юлдашев</i>)
50.	Аҳолига уларнинг ҳуқуқ ва мажбуриятларини ҳамда давлат органлари ва ташкилотларнинг фуқаролар олдидаги мажбуриятларини тушунтиришга, шунингдек, аҳолини қонунга итоаткорлик руҳида тарбиялашга қаратилган ижтимоий-ҳуқуқий видеороликларни тайёрлаш ҳамда телевидение ва ижтимоий тармоқларда тарқатиш.	Ижтимоий видеороликлар	Ҳар ойда камида бир мартадан	Адлия вазирлиги (<i>Р.Давлетов</i>), МТРК (<i>А.Хаджаев</i>), Электрон оммавий ахборот воситалари миллий ассоциацияси (<i>Ф.Абдухаликов</i>)
51.	Адвокатлик ёки ҳуқуқшунос фаолиятига бағишланган бадий фильм ва сериаллар тайёрлаш.	Ижрочиларнинг кўшма қарори Бадий фильм, сериал	2019 йил май 2019 йил октябрь	“Ўзбеккино” Миллий агентлиги (<i>Ф.Зокиров</i>), МТРК (<i>А.Хаджаев</i>), Адвокатлар палатаси (<i>А.Эрназаров</i>), Адлия вазирлиги (<i>Р.Давлетов</i>)
52.	Аҳолини қонунга итоаткорлик руҳида тарбиялашга қаратилган қисқа метражли фильмлар ҳамда театр спектаклларини яратиш ва тизимли равишда телевидение орқали бериб бориш.	Қисқа метражли фильмлар ҳамда театр спектакллари	Доимий равишда	“Ўзбеккино” Миллий агентлиги (<i>Ф.Зокиров</i>), Маданият вазирлиги (<i>Б.Сайфуллаев</i>), Молия вазирлиги (<i>Ж.Кўчқоров</i>), МТРК (<i>А.Хаджаев</i>), Адлия вазирлиги (<i>Р.Давлетов</i>)
53.	Коррупцияга қарши курашиш мавзуси доирасида: камида 5 та ижтимоий видеоролик тайёрлаш; коррупция, ҳалоллик, тўғрилик, қонунга ҳурмат, адолат тантанаси мавзуларида тарғибот материаллари, дидактик материаллар, мультипликацион фильмлар тайёрлаш.	Ижтимоий видеоролик, дидактик материаллар, мультипликацион фильмлар	2019 йил ноябрь	Адлия вазирлиги (<i>Р.Давлетов</i>), Бош прокуратура (<i>О.Муродов</i>), Ички ишлар вазирлиги (<i>П.Бобожонов</i>), “Ўзбеккино” Миллий агентлиги (<i>Ф.Зокиров</i>)

54.	Аҳолида коррупцияга мурасасизлик кайфиятини шакллантириш мақсадида ижтимоий шериклик асосида коррупцияга қарши тарғибот материаллари (журналистик материаллар, блогпостлар, карикатуралар, буклет, флаер, баннерлар, юмористик асарлар) мегатанловини ўтказиш.	Мегатанлов	2019 йил август	Адлия вазирлиги (Р.Давлетов), Ўзбекистон ёшлар иттифоқи (К.Куранбаев)
55.	Меҳнат мигрантларига турли ижтимоий-ҳуқуқий масалалар, хусусан, миграция, ишга жойлашиш, таълим олиш, бошқа давлатларнинг қонун ҳужжатлари бўйича ҳуқуқий ахборотлар олишда тизимли ёрдам кўрсатишни ўз ичига олувчи махсус ахборот сайтини ишлаб чиқиш.	Ахборот сайти	2019 йил декабрь	Бандлик ва меҳнат муносабатлари вазирлиги (Ш.Кудбиев)
56.	Ташқи меҳнат мигрантларини миллий қонунчилик ва халқаро ҳуқуқ нормаларининг мазмуни тўғрисида мамлакатимизнинг хорижий давлатлардаги элчихоналари ва ваколатхоналари кўмагида ижтимоий рекламалар, Интернет веб-саҳифалари, ижтимоий тармоқлар ва мобил иловалардан фойдаланган ҳолда хабардор қилиб боришнинг аниқ механизмини ишлаб чиқиш.	Ижрочиларнинг қўшма қарори	2019 йил июнь	Бандлик ва меҳнат муносабатлари вазирлиги (Ш.Кудбиев), Ташқи ишлар вазирлиги (А.Комилов), Адлия вазирлиги (Р.Давлетов)
57.	Ногиронлар (кўзи ожиз ва қар-соқовлар учун) ва кекса ёшдаги шахслар учун фойдаланишга қулай бўлган, уларнинг ижтимоий ҳимоясига оид ҳуқуқларига доир тўпламларни тайёрлаш ва хайрия акцияларини ўтказган ҳолда тарқатиш.	Комплекс чора-тадбирлар	2019 йил ноябрь	Адлия вазирлиги (Р.Давлетов), Соғлиқни сақлаш вазирлиги (А.Шодмонов)
58.	Озодликдан маҳрум этилган шахсларнинг келгусида ижтимоий ҳаётга мослашуви учун кўмак бериш мақсадида жазони ижро этиш муассасаларида масофадан туриб таълим олиш тизимини йўлга қўйиш.	Норматив-ҳуқуқий ҳужжат	2019 йил декабрь	Ички ишлар вазирлиги (П.Бобожонов), Олий ва ўрта махсус таълим вазирлиги (И.Маджидов), вазирлик ва идоралар
59.	Жазони ижро этиш муассасаларида ҳуқуқий билимларни ўргатиш, ҳуқуқий маърифат ва судланганларни ҳуқуқий тарбиялаш мақсадида “Ҳуқуқ ва мен”, “Жиноят олампидан қайтиш” номли маърифий-ҳуқуқий машғулотларни мунтазам ўтказиш тизимини жорий этиш.	Комплекс чора-тадбирлар	2019 йил октябрь	Ички ишлар вазирлиги (П.Бобожонов), Бош прокуратура (О.Муродов), Адлия вазирлиги (Р.Давлетов), вазирлик ва идоралар
60.	Ҳарбий хизматчиларнинг ҳуқуқий онги ва ҳуқуқий маданиятини юксалтириш мақсадида: аниқ чора-тадбирлар асосида ҳарбий хизматчилар ва уларнинг оила аъзоларининг, Темурбеклар мактаблари ўқувчиларининг ҳуқуқий билимларини тизимли равишда ошириб бориш, дунёқараши ва фикрлаш доираларини кенгайтириш;	Комплекс чора-тадбирлар	2019 йил октябрь	Адлия вазирлиги (Р.Давлетов), Мудофаа вазирлиги (А.Азизов), вазирлик ва идоралар

	ҳарбий қисмларда ҳар ойнанинг жума куни “Ҳуқуқий саводхонлик соати”ни ташкил қилиш, унда мамлакатимизнинг барча жабҳаларида амалга оширилаётган ислохотлар, қабул қилинаётган қонун ҳужжатларининг моҳияти ва аҳамиятини ҳарбий хизматчиларга етказиш.		Доимий равишда	
II. Жамиятда ҳуқуқий маданиятни юксалтиришда ҳуқуқий тарғиботнинг инновацион усуллари жорий қилиш				
61.	Қуйидаги масалаларни назарда тутувчи Ўзбекистон Республикасининг Миллий ҳуқуқий интернет порталини яратиш: қонун ҳужжатлари маълумотлари миллий базаси; барча миллий ҳуқуқий сайтлар; юримдик луғат ва ҳуқуқий электрон кутубхона; мақсадли аудиториялар (давлат хизматчилари, педагоглар ва бошқалар) учун мажбурий курслар (mandatory courses).	Ҳуқуқий портал	2019 йил декабрь	Адлия вазирлиги (Р.Давлетов), вазирлик ва идоралар
62.	Турли ҳаётий ҳолатлар бўйича ҳуқуқий ечим таклиф этиладиган ва давлат хизматлари кўрсатиш электрон тизими билан боғланадиган Advice.uz ҳуқуқий ахборот тизимини (“Ўзбекистон ҳуқуқий форуми” сайтини) яратиш ва ишга тушириш.	Ҳуқуқий ахборот тизими	2019 йил май	Адлия вазирлиги (Р.Давлетов), вазирлик ва идоралар
63.	Фуқароларнинг ўз ҳуқуқий билим даражасини синаш мақсадида Интернет тизимида турли босқичларга эга бўлган “Ҳуқуқий тест” лойиҳасини яратиш.	Тест дастури	2019 йил март	Адлия вазирлиги (Р.Давлетов)
64.	Интернетдаги ижтимоий тармоқларда (Facebook, Telegram, Twitter, Youtube, Mytube.uz ва ҳ.к.) давлат органлари ва ташкилотларнинг каналларини ташкил қилиш ва ушбу каналларда веб-технологиялардан кенг фойдаланган ҳолда соҳа фаолияти йўналишларидан келиб чиқиб ҳуқуқий тарғибот материалларини жойлаб бориш. Ижтимоий тармоқлардаги каналларда эълон қилиш учун материалларни тайёрлаш, жойлаштириш ва қайта алоқани таъминлаш бўйича услубий қўлланма ишлаб чиқиш.	Комплекс чоратadbирлар Услубий қўлланма	2019 йил май 2019 йил август	Адлия вазирлиги (Р.Давлетов), вазирлик ва идоралар Адлия вазирлиги (Р.Давлетов)
65.	Интернет тизимида ўзбек, рус ва инглиз тилларида “Ҳуқуқий ахборот” телеграм каналини ташкил қилиш ва унда қонун ҳужжатлари мазмунини қисқача таҳлилий ёритиш, шунингдек, аҳолининг ҳуқуқий билимларини юксалтиришга доир ҳуқуқий материалларни бериб бориш.	Ташкилий чоратadbирлар	2019 йил апрель	Адлия вазирлиги (Р.Давлетов)

66.	Мамлакатимиз аҳолиси кўп фойдаланадиган ижтимоий тармоқларда сўровлар ўтказиш орқали ҳуқуқий маданият ва ҳуқуқий онг даражасини таҳлил қилиш ва унинг натижасида ҳуқуқий ахборотни манзилли етказиш ишларини ташкил этиш.	Комплекс чора-тадбирлар	2019 йил август	Адлия вазирлиги (<i>Р.Давлетов</i>), “Ижтимоий фикр” жамоатчилик фикрини ўрганиш маркази (<i>Р.Убайдуллаева</i>)
III. Аҳолининг ҳуқуқий маданиятини юксалтиришда оммавий ахборот воситаларининг ролини кучайтириш				
67.	Ҳуқуқий мавзуларни тизимли ва таҳлилий ёритиб бориш ҳамда аҳолини қонунга ҳурмат руҳида тарбиялашга доир телекўрсатувлар кўламини кенгайтириш.	Ташкилий чора-тадбирлар	2019 йил февраль	МТРК (<i>А.Хаджаев</i>), Адлия вазирлиги (<i>Р.Давлетов</i>)
68.	Оммавий ахборот воситаларининг (матбуот, телевидение, радио) ҳуқуқий тарғибот соҳасидаги фаолиятини рағбатлантиришнинг ҳуқуқий механизмларини белгилаб бериш бўйича таклифлар тайёрлаш.	Вазирлар Маҳкамаси қарори лойиҳаси	2019 йил сентябрь	Миллий ахборот агентлиги (<i>А.Кўчимов</i>), МТРК (<i>А.Хаджаев</i>), Матбуот ва ахборот агентлиги (<i>К.Алламжонов</i>), Электрон оммавий ахборот воситалари миллий ассоциацияси (<i>Ф.Абдухаликов</i>)
69.	Ҳуқуқий даврий нашрларни интернет тармоғига интеграция қилиш ва уларнинг электрон нусхалари жойлаб борилишини таъминлашни йўлга қўйиш.	Комплекс чора-тадбирлар	2019 йил май	Матбуот ва ахборот агентлиги (<i>К.Алламжонов</i>), Электрон оммавий ахборот воситалари миллий ассоциацияси (<i>Ф.Абдухаликов</i>), Ахборот технологиялари ва коммуникацияларини ривожлантириш вазирлиги (<i>Ш.Содиқов</i>), Молия вазирлиги (<i>Ж.Кўчқоров</i>)
70.	Аҳолининг ҳуқуқий хабардорлигини ошириш мақсадида “Ҳуқуқий ахборот” радио лойиҳасини ташкил этиш ва амалга ошириш.	Комплекс чора-тадбирлар	2019 йил декабрь	Адлия вазирлиги (<i>Р.Давлетов</i>), вазирлик ва идоралар
71.	Ҳуқуқий соҳани ёритувчи журналистларни тайёрлаш ва қайта тайёрлаш, уларнинг малакасини доимий ошириб бориш тизимини яратиш юзасидан таклифлар ишлаб чиқиш.	Таклифлар	2019 йил январь	Адлия вазирлиги (<i>Р.Давлетов</i>), Матбуот ва ахборот агентлиги (<i>К.Алламжонов</i>), Миллий ахборот агентлиги (<i>А.Кўчимов</i>), МТРК (<i>А.Хаджаев</i>)

72.	Қабул қилинган қонун ҳужжатларига мустақил экспертлар, мутахассислар ва аҳолининг фикри ҳамда муносабатини акс эттирувчи тахлилий ток-шоу, баҳс-мунозара йўналишидаги кўрсатув ва эшиттиришларни эфирга узатиш.	Чора-тадбирлар режаси	2019 йил апрель	Адлия вазирлиги (<i>Р.Давлетов</i>), МТРК (<i>А.Хаджаев</i>), вазирлик ва идоралар, маҳаллий давлат ҳокимияти органлари
73.	Аҳоли ўртасидаги долзарб ижтимоий-ҳуқуқий муаммолардан келиб чиқиб, фуқароларнинг ҳуқуқий маърифатини оширишга хизмат қиладиган, ҳуқуқбузарликларнинг олдини олишга қаратилган таъсирчан телекўрсатувлар ва радиоэшиттиришларни ҳамда ҳуқуқий мавзудаги лойиҳаларни тайёрлаш ва тарқатиш.	Медиа режа	2019 йил февраль	Адлия вазирлиги (<i>Р.Давлетов</i>), “Ўзбеккино” Миллий агентлиги (<i>Ф.Зокиров</i>), МТРК (<i>А.Хаджаев</i>), Матбуот ва ахборот агентлиги (<i>К.Алламжонов</i>), вазирлик ва идоралар
74.	Оммавий ахборот воситаларининг жамоатчилик назоратини таъминлаш борасидаги ролини кучайтириш, уларнинг давлат органлари ва фуқаролик жамияти институтлари билан алоқасини кучайтириш юзасидан қўшимча чора-тадбирларни ташкил этиш.	Комплекс чора-тадбирлар	2019 йил март	Матбуот ва ахборот агентлиги (<i>К.Алламжонов</i>), Миллий ахборот агентлиги (<i>А.Кўчимов</i>), МТРК (<i>А.Хаджаев</i>)
75.	Давлат органлари ахборот хизматларининг ҳуқуқий ахборотни тарқатишдаги роли ва ўрнини кучайтириш, шу жумладан, давлат органи нуфузига таъсир кўрсатадиган салбий хабарлар бўйича зудлик билан муносабат билдириб бориш механизмини яратиш.	Идоравий ҳужжат	2019 йил январь	Вазирлик ва идоралар, маҳаллий давлат ҳокимияти органлари
IV. Юридик таълимни, шунингдек, юридик кадрларни тайёрлаш, қайта тайёрлаш ва уларнинг малакасини ошириш тизимини ривожлантириш				
76.	Ўқув жараёнини назарий тайёргарликнинг ҳуқуқни қўллаш фаолияти билан чамбарчас боғлиқлигини таъминлаш, талабаларда тахлилий фикрлашни, янги билимларни мустақил равишда эгаллаш ва улардан фойдаланиш маҳоратини шакллантиришга қаратилган ўқитишнинг замонавий шакллари ва услублари ҳамда технологиялари асосида ташкил этиш.	Комплекс чора-тадбирлар	2019 йил сентябрь	Адлия вазирлиги (<i>Р.Давлетов</i>), Олий ва ўрта махсус таълим вазирлиги (<i>И.Маджидов</i>), Инновацион ривожланиш вазирлиги (<i>И.Абдурахмонов</i>)
77.	Юридик олий таълим муассасаларининг илмий-тадқиқот институтлари, судлар, ҳуқуқни муҳофаза қилувчи органлар билан алоқаларини кучайтириш бўйича аниқ чора-тадбирларни ишлаб чиқиш ва амалга ошириш.	Ижрочиларнинг қўшма қарори	2019 йил июнь	Адлия вазирлиги (<i>Р.Давлетов</i>), Олий ва ўрта махсус таълим вазирлиги (<i>И.Маджидов</i>), Бош прокуратура (<i>О.Муродов</i>), Ички ишлар вазирлиги (<i>П.Бобожонов</i>)

78.	Замонавий хорижий тажриба асосида юридик соҳада таълим, илм-фан ва ишлаб чиқариш интеграциясининг янги инновацион шакл ва институтларини жорий этиш бўйича аниқ чора-тадбирларни ишлаб чиқиш ва амалга ошириш.	Комплекс чора-тадбирлар	2019 йил июль	Адлия вазирлиги (Р.Давлетов), Олий ва ўрта махсус таълим вазирлиги (И.Маджидов), Инновацион ривожланиш вазирлиги (И.Абдурахмонов)
79.	Илғор хорижий тажриба асосида миллий юридик таълим ва юридик фан соҳасини ривожлантириш ишига улкан ҳисса қўшган Ўзбекистон фуқаролари, чет эл фуқаролари, фуқаролиги бўлмаган шахсларга фахрий доктор даражасини бериш тартибини жорий этиш.	Вазирлар Маҳкамаси қарори лойиҳаси	2019 йил сентябрь	Адлия вазирлиги (Р.Давлетов), Олий ва ўрта махсус таълим вазирлиги (И.Маджидов), Инновацион ривожланиш вазирлиги (И.Абдурахмонов)
80.	Ўқув жараёнига клиник юридик таълимни татбиқ этиш юзасидан етакчи хорижий мамлакатларнинг ижобий тажрибасидан кенг ва унумли фойдаланиш. Тармоқлараро таълимни кучайтириш ва бу борада Тошкент давлат юридик университети магистратура босқичида “Ҳуқуқ ва Тиббиёт”, “Ҳуқуқ ва Қурилиш” каби мутахассисликлар очилишини таъминлаш.	Комплекс чора-тадбирлар	2019 йил июль	Адлия вазирлиги (Р.Давлетов), Олий ва ўрта махсус таълим вазирлиги (И.Маджидов)
81.	Ҳуқуқий мавзулар бўйича таълим берувчи педагог-ўқитувчиларни тайёрлаш, қайта тайёрлаш ва уларнинг малакасини ошириш.	Ижрочиларнинг қўшма қарори	2019 йил октябрь	Адлия вазирлиги (Р.Давлетов), Олий ва ўрта махсус таълим вазирлиги (И.Маджидов), Халқ таълими вазирлиги (Ш.Шерматов)
V. Ҳуқуқий маданиятни юксалтиришнинг илмий асосларини тадқиқ этиш				
82.	Жамиятда ҳуқуқий маданиятни юксалтириш бўйича тадбирларни мониторинг қилиш ва баҳолашнинг кўрсаткичларини ишлаб чиқиш.	Вазирлар Маҳкамаси қарори лойиҳаси	2019 йил февраль	Адлия вазирлиги (Р.Давлетов), “Ижтимоий фикр” маркази (Р.Убайдуллаева)
83.	Жамиятда аҳолининг ҳуқуқий саводхонлигини ошириб боришни аниқ кўрсаткичлар асосида ўрганиб бориш ва баҳолаш.	Мониторинг тадбирлари	Доимий равишда	Адлия вазирлиги (Р.Давлетов), “Ижтимоий фикр” маркази (Р.Убайдуллаева)
84.	Ҳуқуқий фанларни ривожлантиришнинг илмий асосланган режаларини ишлаб чиқиш ва унинг устувор йўналишларини аниқлаш.	Таҳлилий маълумотнома, таклифлар	2019 йил март	Адлия вазирлиги (Р.Давлетов), Олий ва ўрта махсус таълим вазирлиги (И.Маджидов), Ташқи ишлар вазирлиги (А.Комилов), Ички ишлар вазирлиги (П.Бобожонов)

85.	Ҳуқуқий тарбиянинг илмий асосланган услубиётини ишлаб чиқиш.	Комплекс чора-тадбирлар	2019 йил сентябрь	Адлия вазирлиги (Р.Давлетов), Олий ва ўрта махсус таълим вазирлиги (И.Маджидов), Халқ таълими вазирлиги (Ш.Шерматов), Мактабгача таълим вазирлиги (А.Шин)
86.	Ҳуқуқий маданиятни юксалтириш бўйича магистрлик ва докторлик диссертациялари тайёрлаш кўламини кенгайтириш, бунда оиладаги можаро ва зўравонликлар ҳамда уларнинг ижтимоий-ҳуқуқий оқибатларини комплекс тадқиқ қилишга алоҳида эътибор қаратиш.	Тадқиқот ишланмалари	2019 йил ноябрь	Адлия вазирлиги (Р.Давлетов), Олий аттестация комиссияси
87.	Давлат илмий-техник дастурлари доирасида илмий-техник лойиҳалар ва инновацион ишланмалар танловида жамиятда ҳуқуқий онг ва ҳуқуқий маданиятни юксалтиришнинг ташкилий-ҳуқуқий, педагогик-психологик жиҳатларини тадқиқ этишга оид мавзуларни мунтазам эълон қилиб бориш.	Идоравий ҳужжат	2019 йил июнь	Инновацион ривожланиш вазирлиги (И.Абдураҳмонов)
88.	Жамиятда ҳуқуқий маданиятни юксалтириш ҳолати ҳамда бу соҳадаги давлат сиёсатини амалга ошириш самарадорлигини ўрганиш учун фуқароларнинг ўзини ўзи бошқариш органлари, нодавлат ноижорат ташкилотлари ва бошқа ташкилотлар, оммавий ахборот воситалари, шунингдек, фуқаролар билан ҳамкорликда социологик, махсус, илмий тадқиқотлар ҳамда бошқа турдаги тадқиқотлар ва сўровлар ўтказиш.	Сўровлар, тадқиқот ва таҳлиллар	2019 йил ноябрь	Адлия вазирлиги (Р.Давлетов), “Ижтимоий фикр” маркази (Р.Убайдуллаева), вазирлик ва идоралар

